

Inventering av 24 dagvattendammar och våtmarker i Falkenberg

- bedömning av förutsättningar för våtmarksberoende arter
och förslag till skötsel

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning.....	3
Syfte.....	3
Metoder.....	4
Dammarnas placering.....	6
Resultat.....	8
Flora och fauna.....	8
Förutsättningar för våtmarksarter.....	10
Förslag till åtgärder och skötsel.....	13
Lokalbeskrivningar.....	15
Referenser.....	62
Bilaga 1. Påträffade våtmarksväxter.....	63
Bilaga 2. Bedömning av förutsättningar för våtmarksarter..	64
Bilaga 3. Bedömning av mängden evertebrater samt förekomst av amfibier och fåglar.....	64

Sammanfattning

I och kring Falkenberg har FAVRAB under senare år anlagt ett större antal dagvattendammar. Detta är en inventering av 24 av dessa dammar eller våtmarker. Syftet har varit att bedöma deras värde för våtmarksarter och ge förslag till åtgärder eller skötsel i och runt dammarna för att förbättra främst deras biologiska funktion.

Resultatet visar att artrikedomen och förutsättningarna för våtmarksarter varierar kraftigt mellan olika dammar beroende på en rad miljöfaktorer och biologiska faktorer. Man kan genom enkla metoder bedöma dessa faktorer och på detta sätt även föreslå åtgärder för att förbättra förutsättningarna.

Många av dammarna hade ett rikt liv av ryggradslösa djur, amfibier och även fåglar. Flera intressanta arter som exempelvis större vattensalamander hittades. Ovanliga och även rödlistade arter av vattenlevande ryggradslösa djur har hittats i dammarna. Även dammarnas omgivande landmiljöer kan vara värdefulla för intressanta arter. I områden med blommande örter på magrare marker hittas en rad insekter av t ex fjärilar, vildbin och humlor. På flera platser intill dammarna finns sandiga blottor som används som boplatser för vildbin och steklar. Lövskogar och sumpskogar intill vissa dammar hyser ett rikt fågelliv med exempelvis den rödlistade mindre hackspetten.

Åtgärder som behöver göras på många platser är röjningar av buskar och träd samt slåtter av gräsytor. Målet bör vara att skapa örtrika områden med blomning under hela säsongen samt att det förekommer blommande träd och buskar. Gamla träd och död ved bör sparas där det är möjligt. I vissa dammar kan åtgärder behövas för att t.ex. förhindra kanalbildning av vattenvegetation eller rensa igenvuxna ytor med gungflybildning.

Rätt planerade och skötta dammar med omgivning skapar intressanta oaser med rikt liv av insekter, fåglar och amfibier.

Inledning

Falkenbergs Vatten & Renhållnings AB (FAVRAB) har under senare år anlagt ett större antal dagvattendammar i och runt Falkenberg för att ta hand om den ökande mängden dagvatten som kommer från bebyggda och asfalterade ytor. Förutom att fungera som flödesutjämnare fyller dammarna dessutom fler funktioner som t.ex. rening av dagvattnet på sin väg ut till vattendragen. Rätt utformade kan även dagvattendammarna hysa en större mängd våtmarksarter och på så sätt berika närnaturen där vi bor.

1999 och 2004 gjordes naturinventeringar av fem dagvattendammar i Falkenberg för att undersöka deras innehåll av våtmarksarter. Inventeringarna var tämligen noggranna och täckte in vattenlevande ryggradslösa djur, växter, amfibier och fåglar. En intressant iakttagelse var den stora variationen i mängden arter och individer i dammarna. Någon damm visade sig t.ex. vara mycket artrik när det gäller ryggradslösa djur. Dessutom hittades en sällsynt och rödlistad dykare i en av dammarna.

Denna rapport är en utvidgad naturinventering av Falkenbergs dagvattendammar som täcker in de flesta av dammarna och våtmarkerna (24 st). Metoden har förenklats jämfört med inventeringarna 1999 och 2004 så att tidsåtgången för inventeringen minskats betydligt.

Syfte

Syftet med inventeringen är:

- att göra en översiktlig biologisk inventering och bedömning av förutsättningar för våtmarksarter i 24 dammar och våtmarker för dagvatten i Falkenberg.
- att göra en fotodokumentation av dammarna.
- att ge förslag till åtgärder och skötsel för att förbättra förutsättningarna för våtmarksberoende arter och för intressanta arter i dammarnas närhet.

Metoder

Dammarna besöktes vid två tillfällen, den 18/4 och 12-13/7. Fem av lokalerna (Lerhålan, Fajanshålan, Skogsvägsdammen, Torsholmsdammen och Lyckebacksdammen) hade inventerats 2004 varför dessa inte besöktes 2005. Metoden vid inventeringen av dessa var noggrannare när det gäller vattenlevande evertetrater (se Nolbrant 2004).

Följande grupper har inventerats/noterats vid inventeringen 2005:

Vattenlevande evertetrater (ryggradslösa djur)

Fem håvdrag togs i respektive lokal den 18/4. Fångsten hölls upp i en vit balja där mängderna av olika djurgrupper bedömdes enligt nedanstående skala. Totalt bedömdes 16 olika grupper/arter (se bilaga 3).

<i>Klass</i>	<i>Bedömning</i>
0	Saknas
1	Mycket liten mängd
2	Liten mängd
3	Tämligen stor mängd
4	Stor mängd
5	Mycket stor mängd

Genom att summera klasserna för de olika djurgrupper som hittades i en damm och därefter dividera det med antal bedömda djurgrupper (16 st) får man ett medelvärde för djurgrupperna i dammen (se bilaga 3). Detta värde säger något både om mängden evertetrater (antal individer) och om mängden grupper (diversiteten) av evertetrater som finns i dammen. Denna något subjektiva metod har valts för att kunna göra en bedömning med en liten arbetsinsats.

<i>Klass</i>	<i>Benämning</i>	<i>Medelvärde av gruppernas klasser</i>
1	Mycket låg	0-0,4
2	Låg	0,5-0,9
3	Måttligt hög	1,0-1,4
4	Hög	1,5-1,9
5	Mycket hög	2,0-2,4
6	Extremt hög	> 2,5

Trollsländelarver samlades in och lades i sprit för eventuell senare bestämning. Den 12-13/7 noterades förekomster av flygande trollsländor.

Amfibier

Inventering skedde genom att lyssna efter spelande djur och genom att räkna romklumpar från grodor samt notera observationer av djur den 18/4. Fångst av salamandrar skedde genom håvning den 18/4. Den 12-13/7 skedde noteringar av observerade amfibier samt håvning efter salamandrar i särskilt intressanta dammar. Resultatet redovisas i bilaga 3 samt under Flora och fauna och Lokalbeskrivningar.

Fåglar

Alla observationer noterade både den 18/4 och den 12-13/7. Resultatet redovisas i bilaga 3 samt under Flora och fauna och Lokalbeskrivningar.

Våtmarksväxter

Alla förekommande våtmarksarter noterades under ca 45 minuter i respektive damm den 12-13/7. En kratta användes för att ta upp undervattensvegetation. Kartor gjordes där vegetationsområden ritades in. Resultatet redovisas under Flora och fauna och Lokalbeskrivningar. I bilagan 1 finns samtliga noterade arter i varje vegetationszon. En tregradig skala har använts för att uppskatta förekomsten av en art.

3= mycket vanlig och dominerar i lokalen

2=enstaka men utspridd i lokalen

1=enstaka exemplar

Bedömning av artantal har gjorts utifrån ett 30-tal tidigare undersökta våtmarker och småvatten i sydvästra Sverige och ser ut enligt följande:

Klass	Benämning	Antal arter
1	Mycket lågt	0-8 arter
2	Lågt	9-17 arter
3	Medelhögt	18-26 arter
4	Högt	27-35 arter
5	Mycket högt	>35 arter

Omgivande natur

Intressant omgivande natur noterades som exempelvis:

- blommande örter och sandiga områden med förekomst av fjärilar och, gaddsteklar
- sumpskog eller lövskog med förekomst av gamla träd, död ved, tickor och intressantare fåglar

Vattenkvalitet

En bedömning av vattenkvaliteten gjordes vid besöken genom att göra en subjektiv bedömning av grumlighet och mängden flytande trådalger. Bedömningarna kan ses under Lokalbeskrivningar.

Grumlighet

Klass	Benämning
1	Klart
2	Tämligen klart
3	Måttligt grumligt
4	Starkt grumligt
5	Mycket starkt grumligt

Trådlager

Klass	Benämning
1	Mycket liten mängd
2	Liten mängd
3	Tämligen stor mängd
4	Stor mängd
5	Mycket stor mängd

Bedömning av dammarnas förutsättningar för våtmarksarter

De våtmarksarter som här anses viktigast att skapa bra förutsättningar för är de arter som främst lever i mindre vattensamlingar och grundare våtmarker och som gynnas av fisktomma eller fiskfattiga miljöer. Bland dessa arter finns många vattenlevande ryggradslösa djur av trollsländor, dykare, skinnbaggar m.fl. samt amfibier och många fågelarter som änder och rörhöns.

I andra undersökningar har olika miljöfaktorer jämförts med hur artrik faunan är av vattenlevande evertebrater (Nolbrant 2003 a och b). På så sätt har ett antal faktorer kunnat urskiljas som kan användas för att förutsäga hur förutsättningarna för våtmarksfaunan ser ut. Ett antal indikatorarter har också i dessa tidigare undersökningar använts för att förutsäga hög artrikedom av vattenlevande evertebrater. Nedanstående miljöfaktorer och indikatorarter har valts ut för att bedöma förutsättningarna för våtmarksarter i de undersökta dammarna. För varje faktor nedan ges värdet 1 (villkoret uppfyllt) eller 0 (villkoret ej uppfyllt) varefter summan räknas ut för varje lokal. Denna summa antas kunna användas som en bedömning för hur förutsättningarna för våtmarksarter i en våtmark eller damm är.

- Solexponering > 50 % trädritt längs stränderna
- Långgrund strand < 1:3
- Ålder > 4 år
- Permanent vatten >0,3 m djup hela året
- Ej isolerad < 100 m från annan damm eller kontakt genom dike
- Ej karpfisk
- Artrik våtmarksvegetation > 20 arter
- Rik undervattensvegetation > 30 % täckning av botten
- Tofsmygglarver > 50 ind./håvdrag
- Trollsländor > 20 ind./håvdrag
- Mindre vattensalamander förekommer
- Större vattensalamander förekommer
- Grodlek > 200 romklumpar

Även mängden och diversiteten av vattenlevande evertebrater har antagits fungera som ett mått på hur våtmarken fungerar för övriga våtmarksarter. Det bör därför finnas ett bra samband mellan summan av ovan nämnda faktorer och medelvärdet för de olika djurgrupperna som beskrivs på sidan 4. På sidan 12 finns diagram 4 där man kan se detta samband. Diagrammet har använts för bedömningen i fyra klasser av förutsättningarna för våtmarksarter.

Klass 1. Mycket bra förutsättningar

Klass 2. Bra förutsättningar

Klass 3. Ganska bra förutsättningar

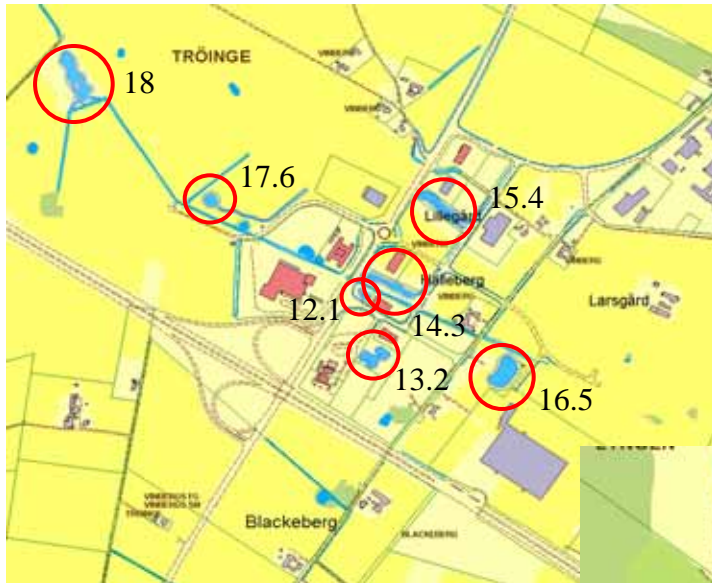
Klass 4. Mindre bra förutsättningar

Dammarnas placering

13 av de totalt 24 undersökta lokalerna ligger inne i Falkenberg (karta 1). Sju av dammarna ligger vid E6 i närheten av Vinbergsmotet strax norr om staden (karta 2). Några av dammarna ligger ytterligare en bit ifrån Falkenberg. En av dessa ligger vid Vinbergs kyrkby, en vid Ljungby och två i Långås (karta 3 och 4).

Karta 1. De 13 inventerade dammar/våtmarker som ligger inne i Falkenberg.

Karta 2. 2 km nordost om Falkenberg ligger ett industriområde vid Vinbergsmotet på E6. Här ligger sju dagvattendammar som inventerats.

Karta 3. Ca 1 mil nordost om Falkenberg vid Ljungby ligger dagvattendamm 19.

Karta 4. Någon km nordost om Falkenberg ligger Vinbergs kyrkby där dagvattendamm 20 ligger.

Karta 5. 7 km norr om Falkenberg ligger Långås där två undersökta dagvattendammar finns.

Resultat

Flora och fauna

Våtmarksväxter

Totalt har 82 arter av våtmarksväxter noterats vid inventeringarna under 1999, 2004 och 2005. Av dessa har 9 varit undervattensväxter, 8 flytbladsväxter och 16 övervattensväxter. Övriga har varit växter som trivs på blöt till fuktig mark vid vatten eller på fuktig mark. Eftersom många dammar är helt nyanlagda med mycket sparsam vegetation kommer våtmarksvegetationen i dessa utvecklas kraftigt de närmaste åren.

Bland undervattensväxterna är gropnate *Potamogeton berchtoldii* och lånke *Callitriche sp* vanligast. Båda har hittats i 33 % av dammarna. Gropnate breder i vissa dammar ut sig och dominerar på stora delar av botten. Detta skapar gott om gömställen för en mängd ryggradslösa djur samtidigt som växterna syresätter vattnet. I en damm dominerade istället en kransalg *Nitella sp*. Bland flytbladsväxterna är gäddnate vanligast och har hittats i 50 % av lokalerna. I vissa dammar kan gäddnaten täcka stora delar av ytan. Kaveldun är vanligast bland övervattensväxterna och påträffades i 50 % av lokalerna. Arten är konkurrensstark och kan vara dominerande längs stora delar av stränderna och även växa ute i grundare dammar. Kaveldunet ger bra skydd för fåglar, amfibier och många vattenlevande småkryp. Knappsäven, som är en mer lågvuxen övervattensväxt, var också vanlig och hittades i 42 % av lokalerna. Förutom att våtmarksvegetationen ger föda och skydd och att de syresätter vattnet så är de också viktiga för dammens reningsförmåga. Vegetationen fungerar som filter och på växterna sitter bakterier som medverkar vid reningen av kväve i dammarna. Vid kanalbildning i tät vattenvegetation försämras däremot reningsförmågan eftersom våtmarken ”korts sluts” och omsättningstiden minskar.

Vattenlevande ryggradslösa djur

En stor mängd arter av vattenlevande ryggradslösa djur hittas i dammarna. Vid den noggrannare inventeringen av de fem dammarna 1999 och 2004 hittades minst 128 arter. Eftersom inte alla arter fångas och inte alla grupper bestämts till art är det verkliga artantalet betydligt högre. En rödlistad art (NT) hittades 2004 nämligen dykaren *Rhantus notaticollis* vilket var första fyndet i Halland (Nolbrant 2004). En hotad art (VU) som inte hittats vid denna inventering men som hittats i en näraliggande märkegrav vid Vinberg 1996 är dykaren *Dytiscus circumflexus*, en nära släkting till den storvuxna gulbrämade dykaren (Nolbrant 1996). Även detta var första fyndet i Halland och det finns möjlighet att den kan utnyttja exempelvis den nyanlagda dagvattendammen vid Vinberg. Den tidigare rödlistade dvärggryggsimmaren *Plea minutissima*, som för första gången hittades i Halland 1996 (Nolbrant 1996), påträffades i hela sex dammar i Falkenberg vilket är 27 % av lokalerna. Detta antyder att arten är vanlig i trakten. Vattenbiet (som också varit rödlistad) hittades i två dammar. Skalbaggar med bl a gruppen dykare är den artrikaste gruppen i fångsterna och minst 44 arter räknades in. I den intressanta och iögonenfallande gruppen trollsländor hittades 11 arter där allmän kustflickslända *Ishnura elegans* var vanligast.

Amfibier

Fyra arter av amfibier hittades i de 24 lokalerna. Vanlig groda *Rana temporaria* är vanligast och har hittats i 42 % av lokalerna. Mindre vattensalamander *Triturus vulgaris* och vanlig padda *Bufo bufo* har hittats i 29 % av dammarna. Den vanliga paddan finns troligen i fler lokaler än vad siffrorna visar eftersom den är lätt att missa då den ofta sitter på botten och spelar. Äggsträngarna ligger djupt och syns inte heller lika lätt som grodornas äggklumpar som ligger i strandkanten. Vissa dammar saknar amfibier även efter längre tid efter anläggningen. Dessa dammar kan vara isolerade genom kringliggande vägar och avståndet kan vara långt till andra dammar vilket gör att kolonisering och utbyte av individer mellan lokalerna försvåras kraftigt. Den tidigare rödlistade större vattensalamandern *Triturus cristatus* hittades i två lokaler (4 %). Den större vattensalamandern är en god indikator på artrika och särskilt värdefulla småvatten. Även mindre vattensalamander kan användas som indikator på artrikare småvatten där det är större chans att hitta ovanligare arter. Åkergroda *Rana arvalis* har ännu inte påträffats i någon av de undersökta lokalerna. Denna art hittades dock i Källstorps våtmarker vid en inventering 2001 som ligger i närheten av Falkenberg (Nolbrant 2002). Åkergrodan (tvärt emot namnet) har sina starkaste fästen i skogsbygder.

Fisk

Fisk har konstaterats finnas i 29 % av lokalerna. I större dammar är det vanligt att det förekommer rikligt med fisk som ofta släppts i av människor. Förekomst av karpfisk (mört, ruda, karp m.fl.) syns ofta på artsammansättningen hos evertebraterna och på att mängden evertebrater är tydligt mindre i vattnet. God förekomst av tofsmygglarver *Chaoboridae* kan användas som en bra indikator på att det saknas karpfisk i dammen. Tofsmygglarverna kan också användas som indikator för särskilt artrika lokaler där det finns större chans att hitta ovanliga arter och exempelvis större vattensalamander. Dessa fiskfattiga dammar är också lämpligast för häckande våtmarksfåglar eftersom ett rikt skafferi av småkryp finns under vattenytan som är föda åt fågelungarna. Ytterligare en nackdel med karpfisk i dammarna är att de bökar upp i botten så att vattnet blir grumligt och dammarnas reningsförmåga försämras. Grumligheten försämrar förutsättningarna för undervattensvegetation, vilket ytterligare kan försämra reningsförmågan. Gädda verkar inte påverka sammansättningen av evertebrater lika mycket. Tvärt om kan gädda vara positivt om det redan finns karpfisk i dammen så att detta bestånd hålls på en så låg nivå som möjligt.

Fåglar

Totalt har 14 av våtmarksfåglar observerats i lokalerna. Av dessa häckar 4 säkert och 3 möjligen i lokalerna. Med tiden kommer flera av de större nyanlagda dammarna, då våtmarksvegetationen utvecklats, troligen utvecklas till fina miljöer för våtmarksfåglar. Detta förutsatt att fisk inte planteras in i dammarna.

De arter som häckar (säkert eller möjligen) är:

Rörhöna, 18 % av lokalerna
Gräsand, 32 % av lokalerna
Knipa, 9 % av lokalerna
Fiskmåsa, 14 % av lokalerna
Rörsångare, 5 % av lokalerna
Kärrsångare, 5 % av lokalerna
Sävspurv, 5 % av lokalerna

Övriga våtmarksarter som observerats är:

Häger
Kricka
Strandskata
Drillsnäppa
Skogssnäppa
Grönbena
Skattmåsa

Under vår och höst under fågelflyttningen används säkerligen dammarna av ytterligare flera våtmarksarter som rastlokaler. I juli rastade påtaligt mycket skogssnäppor vid dammarna (sydsträcket av honor börjar direkt efter att äggläggningen är över).

Övriga våtmarksberoende djur

Spår av mink har setts vid en damm och enligt boende intill ytterligare en damm finns mink även i denna. Mink tar ägg och fågelungar och kan göra det omöjligt för exempelvis änder att lyckas med häckningarna.

Snok lever ofta i närheten av våtmarker där de jagar fisk och groddjur. Arten är inte sedd vid denna inventering men observationer finns från Källstorps våtmark (Nolbrant 2002) och det är mycket möjligt att den kan påträffas vid dammar utanför centrum som ligger mer omgivna av odlingslandskap och lövskogsområden.

Arter i omgivande miljöer

Flera naturtyper i nära anslutning till dammarna är värda att lyfta fram eftersom den kan utgöra värdefulla miljöer för ett stort antal arter och även rödlistade arter.

Områden rika på blommande örter

I vissa slänter mot dammarna växer lägre gräsvegetation där det förekommer en hel del blommande örter som blåmunkar, skogsklöver, käringtand, liten blåklocka mm. Dessa områden är mycket värdefulla för humlor, vildbin, fjärilar, blomflugor och skalbaggar som söker föda i blommorna. Ett rikt insektsliv ger i sin tur föda åt jagande trollsländor, fåglar och fladdermöss.

Sandiga marker

Det finns mycket sandig mark i Falkenberg. Vid flera nyanlagda dammar och diken finns större områden med bar sandig mark eller glest bevuxen mark. Denna mark är mycket värdefull för en lång rad steklar och vildbin som gräver ut sina bon i finkornig sandig mark. Många av dess arter har minskat starkt och är rödlistade. Särskilt värdefullt är det med sandiga marker i kombination med områden där det blommar rikligt med örter av olika slag där insekterna kan söka föda. På vissa platser hittades gott om bohål. Flygande steklar, sommarsandbi *Andrena nigriceps* och sandmarksarter av

fjärilar som liten guldvinge *Lycaena phlaeas* och storfläckig pärlmorfjäril *Issoria lathonia* sågs vid några dammar.

Blommande träd och buskar

Flera inhemska arter av blommande buskar och träd är mycket betydelsefulla för nektar- och pollensökande insekter. Sådana är t ex sälg, vide och pil som ofta står vid dammarna. Därför bör man inte röja bort alla buskar och träd utan låta vissa växa upp och bli gamla.

Lövträdsmiljöer

Vid flera av dammarna finns anslutande lövträdsdammarna och sumpskogsmiljöer. Dessa lite mer ”vilda” områden är värdefulla för många fåglar och även för amfibier under torra perioder. Äldre lövträd, träd med partier av död ved och håll samt döda träd med tickor och liggande döda träd är mycket värdefulla för en lång rad arter. I död ved kan en stor mängd arter av vedlevande skalbaggar utvecklas. Gångarna som skalbaggs-larverna utnyttjas sedan som bostäder av olika arter av vildbin och steklar. Döda stammar som står solexponerat och intill blommande marker är mycket värdefulla. Hackspettar behöver döda träd för att söka föda och hacka ut sina bon. Den rödlistade mindre hackspetten hittades vid några lokaler i Falkenberg. De gamla hackspettbona kan sedan användas av en mängd fågelarter som entita, blåmes, talgoxe, svartvit flugsnappare, rödstjärt och stare.

Förutsättningar för våtmarksarter

Nedan görs en bedömning av hur förutsättningarna är för våtmarksberoende arter i dammarna. De våtmarksarter som här anses viktigast att skapa bra förutsättningar för är de arter som främst lever i mindre vattensamlingar och grundare våtmarker och som gynnas av fisktomma eller fiskfattiga miljöer. Bland dessa arter finns många vattenlevande ryggradslösa djur av trollsländor, dykare, skinnbaggar m.fl. samt amfibier och många fågelarter som änder och rörhöns.

Ett samband som man brukar kunna se vid inventeringar är att artrikedomen av vattenlevande evertibrater ökar med ökad artrikedomen av våtmarksväxter. Detta samband syns även vid denna inventering om än något spretigt (diagram 1). Orsaken till sambandet är flera. En utvecklad och varierad våtmarksvegetation skapar en stor variation av miljöer som i sin tur ger bra förutsättningar för en artrik fauna av vattenlevande evertibrater. Det är också så att vissa miljöfaktorer gynnar samtidigt både växter och evertibrater. Sådana faktorer kan vara solexponering och långgrunda stränder. Ytterligare en faktor i de undersökta dammarna är dammarnas ålder. Eftersom många dammar endast är några år gamla har de både sparsamt utvecklad flora och fauna. Den artfattiga faunan beror i detta fall dels på att djuren inte hunnit kolonisera och att förutsättningarna fortfarande är dåliga på grund av avsaknaden av vegetation. Slutsatsen av det hela är att våtmarksvegetationens artantal kan användas vid bedömningen av hur artrikt evertibratsamhället är i dammen. Många andra faktorer spelar dock in som t.ex. fiskförekomst och vattenkvalitet vilket gör bedömningen något osäker.

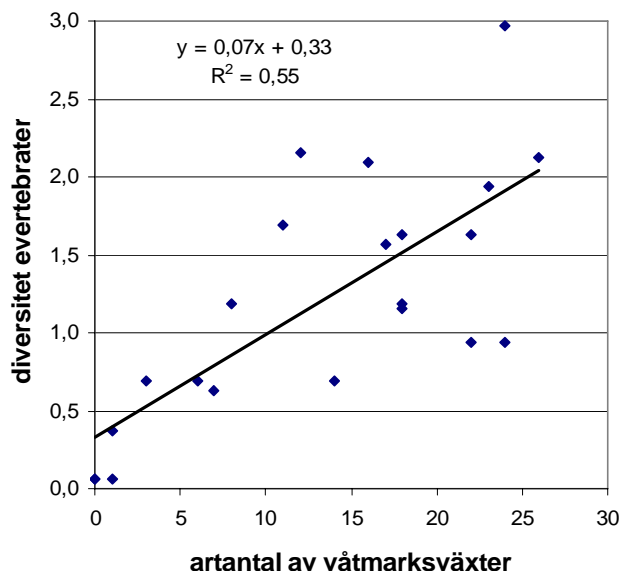

Diagram 1. Samband mellan antalet arter av våtmarksväxter och mängden evertibrater som har hittats i de olika dammarna.

Man kan i denna undersökning även se ett samband mellan dammarnas ålder och antalet påträffade arter av våtmarksväxter (diagram 2). Ökningen av antalet arter bör avta med tiden och t.o.m. minska på grund av igenväxning. I den undersökta typen av dammar verkar artantalet komma upp i runt 25 arter.

Man kan på liknande sätt se en ökning av diversiteten i evertebratsamhället vid ökande ålder hos dammen (diagram 3). Även här bör på samma sätt ökningen avta med tiden och t.o.m. minska efter ett tag vid igenväxning eller kanske när fisk kommer in i miljön.

Slutsatsen av detta är att även ålder hos dammen kan användas vid bedömningen av artrikedomen i en damm.

I andra undersökningar har fler miljöfaktorer jämförts med hur artrik faunan är av vattenlevande ryggradslösa djur (Nolbrant 2003 a och b). På så sätt har ytterligare ett antal faktorer kunnat urskiljas som kan användas för att förutsäga hur förutsättningarna för våtmarksfaunan ser ut. Ett antal indikatorarter har också i dessa tidigare undersökningar använts för att förutsäga hög artrikedom av vattenlevande evertebrater. Nedanstående miljöfaktorer och indikatorer har valts ut för att bedöma förutsättningarna för våtmarksarter i de undersökta dammarna. Det finns förstås fler viktiga faktorer men som inte kunnat bedömas vid denna inventering. Exempel på en sådan faktor är vattenkvalitet. För varje faktor nedan ges värdet 1 eller 0 varefter summan räknas ut för varje lokal.

- Solexponering > 50 % trädritt längs stränderna
- Långgrund strand < 1:3
- Ålder > 4 år
- Permanent vatten > 0,3 m djup hela året
- Ej isolerad < 100 m från annan damm eller kontakt genom dike
- Ej karpfisk
- Artrik våtmarksvegetation > 20 arter
- Rik undervattensvegetation > 30 % täckning av botten
- Tofsmygglarver > 50 ind./håvdrag
- Trollsländor > 20 ind./håvdrag
- Mindre vattensalamander förekommer
- Större vattensalamander förekommer
- Grodlek > 200 romklumpar

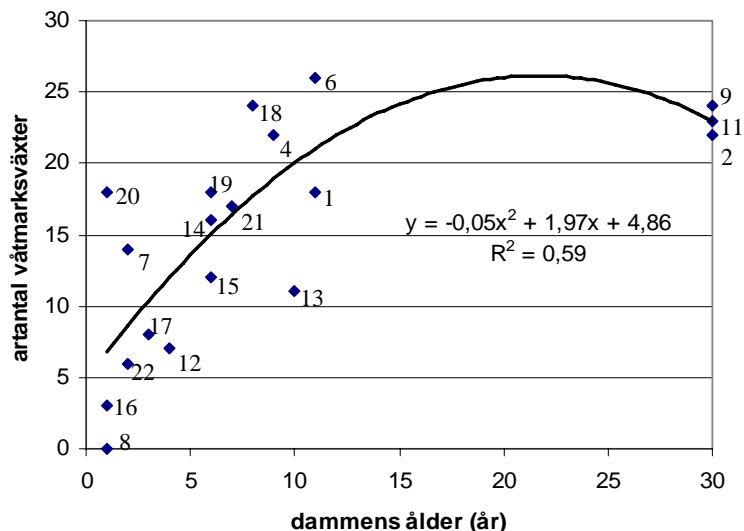

Diagram 2. Samband mellan dammarnas ålder och antalet arter av våtmarksväxter som har hittats i dammarna. De tre äldre dammarna (> 30 år) har getts värdet 30 år.

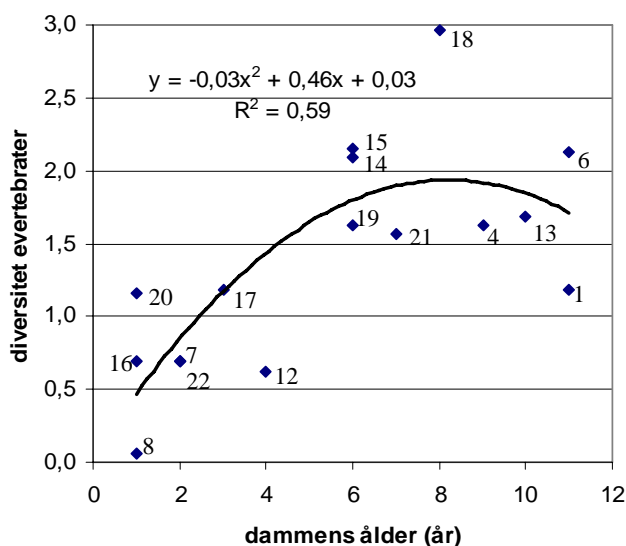

Diagram 3. Samband mellan dammarnas ålder och mängden evertebrater som har hittats i de olika dammarna. De gamla dammarna (>30 år) är ej medtagna.

Om man jämför antalet positiva miljöfaktorer med värdet för evertebraterna ser man ett tämligen bra samband (diagram 4).

Utifrån diagram 4 görs följande bedömning och klassning av lokalerna. Dammarna är dessutom rangordnade inom varje klass enligt diagrammet.

Klass 1. Mycket bra förutsättningar för våtmarksarter

- 18 Torsholmsdammen
- 11 Branddamm Orrspelsvägen
- 15 Vinbergsmotet Nya Arvidstorps Bil
- 14 Vinbergsmotet Nya Bilcentrum
- 19 Lilla Ljungby
- 6 Falkagård

Klass 2. Bra förutsättningar

- 13 Vinbergsmotet McDonald's
- 4 Lyckebacksdammen
- 21 Långås vid idrottsplatsen
- 1 Skogsvägsdammen
- 20 Vinbergs Kyrkby
- 17 Vinbergsmotet Rejmes Lastvagnar

Klass 3. Ganska bra förutsättningar

- 9 Fajanshålan
- 2 Lerhålan
- 12 Vinbergsmotet Comfortbutiken
- 7 Ormen
- 16 Vinbergsmotet Nettos centrallager
- 22 Långås vid infart väg 746
- 23 Mossen

Klass 4. Mindre bra förutsättningar

- 8 Tångadammen
- 10 Branddamm Tröinge
- 5 Stenbrottet
- 3 Knölaberget

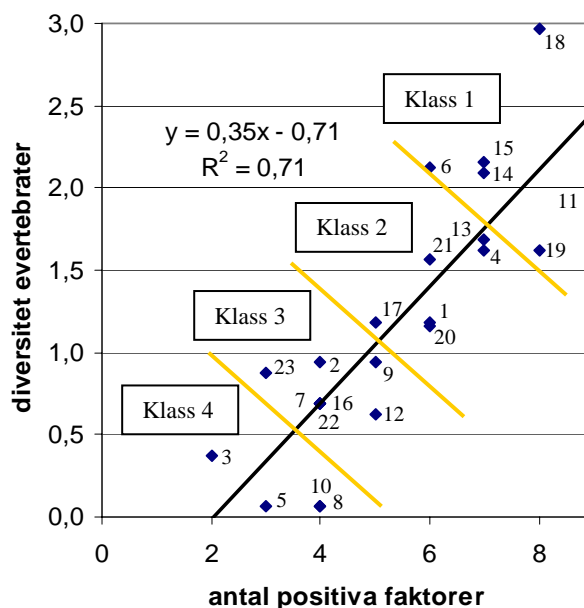

Diagram 4. Samband mellan antal positiva faktorer och mängden evertebrater som har hittats i de olika dammarna. Lokalernas nummer är utsatta och lokalerna är indelade i fyra klasser med olika förutsättningar för våtmarksarter.

Observera att många av dammarna är helt nyanlagda vilket gör att bedömningen om bara något år kommer att bli bättre för dessa. Gruebäcken har inte tagits med i bedömningen eftersom bäckmiljön inte går att jämföra med övriga dammar och våtmarker,

Genom att titta på förekomst av häckande våtmarksfåglar (rörhöna och gräsand) samt förekomst av rödlistade arter eller tidigare rödlistade arter i dammarna från de olika klasserna kan man göra en kontroll av om klassningen säger något om förutsättningarna för dessa arter (se tab. 1).

Vid jämförelsen kan man se att det finns en tydlig skillnad mellan klass 1,2 och klass 3,4 (se tabell 1) vilket visar att klassningen fungerar. Däremot ses ingen större skillnad vid jämförelsen mellan klass 1 och 2 förutom i förekomsten av dvärgryggsimmare.

Tabell 1. Förekomst av häckande våtmarksfåglar och rödlistade/tidigare rödlistade arter i dammar med olika förutsättningar (klasser) för våtmarksarter.

	Rörhöna	Gräsand	Större vattensalamander	Dvärgryggsimmare	Vattenbi	Rödlistade arter
Klass 1	33 %	33 %	17 %	67 %	17 %	0 %
Klass 2	33 %	33 %	17 %	35 %	17 %	17 %
Klass 3 och 4	9 %	27 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Slutsatsen är att det är en stor skillnad i hur förutsättningen för en artrik flora och fauna av våtmarksarter ser ut i de olika dammarna. Man kan genom enkla metoder bedöma dessa faktorer och på detta sätt även föreslå åtgärder för att förbättra förutsättningarna.

Förslag till åtgärder och skötsel

Åtgärder och skötsel kan genomföras på flera sätt i och omkring dammarna så att förutsättningar för flora och fauna förbättras. Man kan t.o.m. ha som mål att skapa riktiga oaser för fåglar, groddjur, insekter och växter i och runt dammarna. Bäst förutsättningar finns i dammar rika på våtmarksvegetation med många växtarter och där det finns en balans av undervattens-, flytblads- och övervattenvegetation. Omgivande marker bör vara rika på blommande örter av olika slag samt blommande träd och buskar. Runt dammarna bör det finnas bara sandblottor i sydsluttningar, döda solbelysta trädstammar och grenhögar, buskage och lövdungar som är bostäder och gömställen för bl.a. en stor mängd vackra och intressanta insekter.

Röjning av sly och buskar

Många dammar omges av ett uppslag av klibbal, sälj och vide. För att kanterna inte ska växa igen krävs i princip en årlig röjning av dessa ytor. För att minimera mängden stubbskott bör röjningen ske i juni-juli då mängden näring i rötterna är som lägst. (Allra mest stubbskott kommer vid röjning i september-oktober.) När man därefter röjer stubbskott kan det med fördel göras under sommar, gärna eftersommar, så att nya skott visserligen kan hinna bildas men inte hinner invintra utan fryser bort (se vidare i Restaurering av ängs- och hagmarker, Naturvårdsverket 1991). Ett annat sätt kan vara att försöka gräva eller dra upp rötterna med grävskopa där det är möjligt. Röjningar av buskar och sly bör prioriteras på sydsidan samt i ost och väst. Vissa träd och buskar kan dock sparas även på dessa sidor. En viss beskuggning av ”vandrande” trädkuggor kan minska mängden besvärande trådalger. Tänk på att de allra varmaste delarna av dammen är den sydvända norrsidan av dammen. Här kan det vara särskilt viktigt att röja närmast stranden så att buskar och träd inte hänger över vattenytan med sina grenar och beskuggar dessa områden.

Planering av träd och buskar

Blommande vide, sälj, pil, rönn, apel, hägg m.fl. är mycket värdefullt för en lång rad av insekter som vildbin och humlor och bör sparas på lämpliga platser. I vissa fall kan det även vara aktuellt allt plantera inhemska blommande buskar eller träd där det saknas.

Spara död ved

Spara döda trädstammar som står eller ligger på lämpliga platser. Dessa är viktiga för vedlevande skalbaggar, steklar, vildbin samt hackspettar och en rad hålbyggande småfåglar. Särskilt värdefulla är solexponerad död ved intill blomrika marker eftersom många skalbaggar och vildbin som bor i den döda veden också behöver blommor för att söka föda. Man kan även tänka sig att lägga ut stockar och grenhögar på lämpliga platser intill vissa dammar för att skapa bostäder för exempelvis vedlevande steklar, vildbin och skalbaggar samt gömställen för t.ex. groddjur.

Slåtter av örtrika gräsytor

För att behålla och utveckla områden med blommande örter intill dammarna behövs skötsel. Det är fördel med sen slåtter så att de flesta blommor hunnit blomma ut. Slåttern bör förläggas efter semestern i augusti. Slåtter kan även ske tidigare men det är då viktigt att spara blommande partier så att mosaiker skapas. Vissa partier kan med fördel slås ännu senare än i augusti då det står sent blommande örter i områdena. För exempelvis vildbifaunan är det viktigt med en kontinuerlig tillgång på blommor under hela säsongen. Alla marker bör slås sent inför vintern så att kvävande gräsförna inte står kvar till nästa vår. Vid slåtter av markerna bör det slagna gräset tas bort från området så att vegetationen inte kvävs och så att näring tas bort från marken. För att utveckla blomrika artrika marker krävs näringsfattiga förhållanden. Där det förekommer blommande örter är det bäst om gräset får ligga kvar ett tag för att torka och fröa av sig innan det samlas ihop och förs bort. Ett alternativ för att skapa blomrika marker är att så in örter av lokal härkomst i områden. Lämpliga örter kan vara prästkrage, revfibbla, johannesört, blåklockor, bockrot, gulmåra, knölsörblomma, mandelblom, ängsvädd, ängsviol, svinrot m.fl. På fuktig mark lämpar sig t.ex. brudborste, gökblomster, strätta, videört och smörbollor och även den ovan nämnda ängsvädden. Jordblottor bör vid sådd först tas upp för att fröna ska gro.

Öppethållande av sandtytor

I sydvända sluttningar på sandig mark är det mycket värdefullt om man kan upprätthålla eller skapa sandiga blottor eller glesbevuxen sandig mark där steklar och vildbin kan bygga bon. Särskilt bra är detta intill blomrika områden. Lokal 15.4, 16.5 och 17.6 är exempel på lokaler med sandiga områden och sandblottor.

Insådd av torrängsflora

På sandiga marker med bara sandtytor är det värdefullt med blommande örter där exempelvis vildbin kan söka föda. För att skapa en torrängsflora kan man så in särskilda ängsväxter, helst med lokal härkomst, som passar på torr och sandig mark. Exempel på lämpliga örter är blåmunkar, käringtand, femfingerört, gökärt, harklöver, backtimjan, rotfibbla, blåsuga, slättergubbe, stenmåra m.fl. Lokal 15.4, 16.5 och 17.6 är lokaler med sandiga blottor där man kan försöka så in torrängsflora samtidigt som sandblottorna bör hållas öppna.

Rensning av igenvuxna dammar

Detta är en åtgärd som kan behöva göras med tiden. Småvatten och våtmarker växer mer eller mindre fort igen av våtmarksvegetationen. Om näringsrikt vatten tillförs kan igenväxningen gå mycket fort och dammen kan behöva grävas ut för att ta bort gungfly som bildas. Man bör i detta sammanhang betona att våtmarksvegetation är gynnsamt på många sätt i våtmarken. Många tycker att det estetiska intrycket försämras när våtmarksvegetationen breder ut sig. Känslan kan kanske bli mer positiv om man vet att våtmarksvegetationen fyller många viktiga funktioner. En välutvecklad våtmarksvegetation med både undervattensväxter, flytbladsväxter och övervattensväxter skapar lämpliga miljöer och skydd för evertebrater, amfibier och fåglar. Dessutom gör en tät vegetation som vattnet silar igenom att reningsförmågan hos dammen ökar. Om kanalbildning sker med vegetation längs kanterna minskar däremot vattnets uppehållstid och reningsförmågan. Vid kanalbildning kan kanterna rensas på vegetation. Man kan också försöka åstadkomma tvärgående vegetation tvärs över dammen på olika platser genom att skapa grundare tvärgående områden som planteras med våtmarksvegetation.

Reglering av vattendjup och justering av stränder

Vattendjupet i en damm har stor betydelse för dess funktion. Tillfällig uttorkning av vattenytan kan fördröja igenväxning av konkurrensstarka arter. Samtidigt kan uttorkningar göra att djurarter slås ut och möjligheten till reproduktion av t ex salamandrar förstörs. Bäst är därför om det finns några djupare partier som håller minst ca 0,5 m vatten under hela året. Om en damm saknar långgrunda stränder bör detta justeras åtminstone längs någon av sidorna.

Variera bottenmaterialet

Bottnar som täcks av sten får en glesare våtmarksvegetation än bottnar med finkornigt material. Igenväxningen går därför långsammare i dammar med sten men å andra sidan blir förutsättningarna för våtmarksarter sämre. Genom att skapa variation med partier med sten och partier med finkornigt material skapas förutsättningar för en intressant vegetationsmosaik som kan gynna fler djurarter.

Plantering av våtmarksvegetation

Vid anläggning av dammar kan man plantera våtmarksvegetation för att styra utvecklingen av växtsamhället. Vid anläggningsarbete av dammar skapas stora områden med bar jord. Här kan etablering av vind- eller vattenspridda frön ske. Om det vid tillfället finns stor tillgång av frön från någon särskild art kan denna snabbt bli vanligt och dominera stränderna. Exempelvis kan konkurrensstarka växter som kaveldun, vass eller klibbal etablera sig runt hela dammen och sätta stark prägel på den framtida våtmarksvegetationen. Runt vissa dammar ser man också ett stort uppslag av klibbal runt i stort sett hela stränderna. Detta kommer att innebära att det krävs återkommande röjning av sly runt dammen. Genom att plantera eller lägga ut mattor med våtmarksvegetation i vissa nyanlagda dammar kan man troligen förhindra eller minska frögroning från konkurrensstarka växter och samtidigt skapa en mer varierad och artrik vegetation med blåstarr, flaskstarr, hundstarr, svalting, kabbleka, knappsav, mannagräs, gökblomster, strandklo, fackelblomster m.fl. Åtgärden skulle vara intressant att prova i någon av de nyanlagda dammarna.

Information om vattenkvalitet

Det är viktigt att se till att dagvattnet som rinner till är så rent som möjligt och med låga näringsnivåer. Information till hushåll och företag bör därför ges om vilka åtgärder som kan göras för att dagvattnet inte ska förorenas.

Lokalbeskrivningar

1. Skogsvägsdammen

Beskrivning

Detta är en långsträckt grund våtmark som anlagts 1993. Stränderna är täckta av sten och våtmarksvegetationen är därför sparsamt utvecklad. Marken på den södra sluttningen mot dammen är torr och näringsfattig vilket gör att det växer en vacker och artrik gräs- och örtvegetation. Dammen omges av större öppna gräsytor, buskage av bl.a. sälg, villatomter och en väg.

Skogsvägsdammen sedd från öster i juli 2004.

Anläggningsår: 1993

Yta: Ca 0,05 ha vid högvatten

Vattendjup och amplitud: 0,2-0,8

Strandlutning: Ca 1:5

Bottenmaterial: Natursten

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: 3,6 ha

Tillrinning: Via ledningar

Solexponering: Ca 50 % av ständerna är fria från träd

Fisk: Ingen fisk förekommer

Vatten: Tämligen klart, liten mängd trådalger

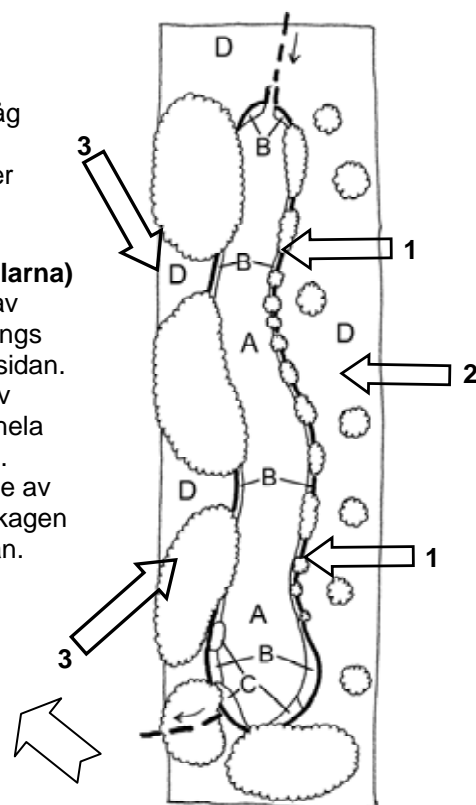
- A Gropnate
- B Ryltåg-veketåg
- C Knappsäv
- D Gräs och örter

Åtgärder (se pilarna)

1. Årlig röjning av sälgbuskarna längs hela södra långsidan.

2. Årlig slåtter av gräsytan längs hela södra långsidan.

3. Öppethållande av öppningar i buskagen längs norra sidan.

Sammanfattande bedömning

Detta är en lokal med *bra* förutsättningar för våtmarksarter (klass 2); vattnet är fisktomt, undervattensvegetationen är välutvecklad och omgivande miljö ser lämplig ut. Trots detta är ändå artantalet av evertebrater inte särskilt högt och individantalet lågt. Amfibier har över huvudtaget inte hittats. Det finns flera orsaker till detta. P.g.a. att botten består av sten är våtmarksvegetationen fortfarande lite utvecklad och dammen ligger isolerad långt från andra vattenmiljöer. Dammen saknar också djupare områden vilket eventuellt kan leda till bottenfrysning. Både vattenvegetation och evertebratsamhället kommer troligen att fortsätta att utvecklas under de närmaste åren. För övrigt har dammen troligen ett upplevelsevärde för dem som bor i närheten. Tyvärr ser man en del skräp i buskagen som kastats av förbipasserande.

Förslag till åtgärder

Fortsatt årlig röjning av sälarna i den södra strandlinjen är nödvändig för att förhindra beskuggningen av dammen och för utvecklingen av våtmarksvegetationen (se karta, pil 1). Bästa tid är juni-juli för att minimera nya uppslag. Gluggarna mellan buskarna på norrsidan bör också hållas öppna (se karta, pil 3). Det är viktigt att buskarnas grenar i väster inte tillåts växa ut och beskugga våtmarksvegetationen som utvecklats i västra änden.

Slåtter av gräsytor på den södra sidan bör ske i senare delen av augusti-början av september så att örter hinner blomma (se karta, pil 2). Målsättningen bör vara att behålla eller utveckla en blomrik miljö under hela säsongen. Slåtter kan även ske i mosaiker för att skapa variation. Efter att gräset hunnit torka och fröa av sig samlas det ihop. Därefter bör ytan slås ytterligare en gång innan vintern för att minska mängden kvävande gräsförna inför nästa säsong.

Våtmarksvegetation

Totalt hittades 18 arter vilket är ett medelhögt antal. Våtmarksvegetationen har liten utbredning p.g.a. att stränderna består av sten.

Undervattensvegetation: Välutvecklad och består av gropnate.

Flytbladsvegetation: Saknas förutom en liten mängd vattenpilört längst i väster

Övervattensvegetation: Mycket sparsam, längst i väster kantas stränderna av knappsäv.

Ryggradslösa djur

Måttlig mängd och diversitet. Snäckor och palpbaggar förekom i stor mängd och buksimmare i tämligen stor mängd.

Amfibier

Inga observationer

Fisk

Inga observationer

Fåglar

Gräsand, fåglar sågs regelbundet under både 1999 och 2004 med som mest åtta individer. Enligt närboende har de åtminstone häckat 1998.

Grönbena, 1 rastande fågel sågs i augusti 1999.

Särskilt skyddsvärda arter

Rhantus notaticollis (NT) fångades 2004. Detta är första fyndet i Halland.

Övrigt

Ängsväxter som hittades söder om dammen var bl a rotfibbla, liten blåklocka, blåmunkar, gullris, knippfryle, gråfibbla, fältmalört och äkta johannesört. Gräsen dominerades av rödven och rödsvingel. Miljön är lämplig för insekter som vildbin och fjärilar.

Ett exemplar av den ovanliga ringtrasten rastade i buskagen vid dammen i april 2004.

2. Lerhålan

Beskrivning

Detta är en äldre tegelbruksdamm som troligen är från 1950-talet. Dammen är stor och innehåller rikligt med fisk av olika slag. Stora delarna av stränderna kantas av vass. Lerhålan ligger intill en starkt trafikerad väg. Närmast dammen i väster passerar även en gång- och cykelväg. I norr och öster kantas dammen av lövträd som bildar ett litet skogsområde innan villabebyggelse tar vid. Mindre öppna gräsytor finns i norr och i söder i närheten av dammen.

Lerhålan sedd från söder i juli 2004.

Anläggningsår: 1950-talet

Yta: 0,84 ha

Vattendjup och amplitud: ca 2-3 m (amplitud 0,6 m)

Strandlutning: ca 1.3

Bottenmaterial: Lera

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: 11 ha

Tillrinning: Via ledningar

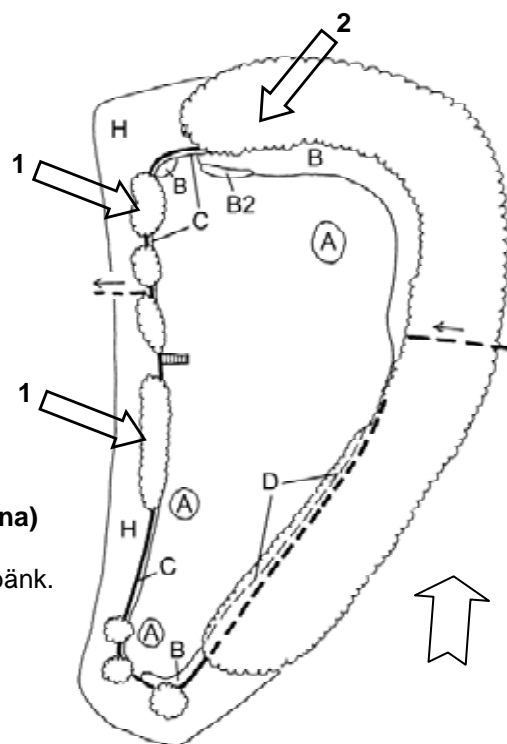
Solexponering: Ca 40 % av stränderna är fria från träd.

Fisk: Riklig förekomst. Enligt uppgift från 1988 finns mört, löja, gädda, ål och gräskarp.

Vatten: Starkt grumligt, mycket liten mängd trådalger

- A Prydnadsnäckros
- B Vass
- B2 Smalkaveldun
- C Vass-videört-veketåg
- D Flaskstarr-vass-besksöta
- H Rödsvingel mm

Åtgärder (se pilarna)
1 Gallring/röjning
2 Röjning framför bänk.

Sammanfattande bedömning

På grund av sin täta fiskförekomst har dammen endast *ganska* bra förutsättningar (Klass 3) för våtmarksfåglar, amfibier och vattenlevande evertebrater. Däremot är det estetiska värdet högt eftersom det passerar mycket människor förbi området på gång- och cykelbanan. Dessutom ligger dammen nära ett äldre villaområde och barn bygger kojor i skogen vid dammen. Tyvärr kastas en hel del skräp i dammen som driver i land längs stränderna vilket stör den estetiska upplevelsen av dammen.

Förslag till åtgärder

Gallring/röjning av uppväxande träd och buskar bör göras längs västra sidan mot gång-/cykelvägen så att dammen blir mer synlig för passerande (se karta, pil 1). I norra änden finns en bänk utsatt som har blivit helt igenvuxen. Röjning framför bänken bör göras så att man får utsikt över dammen (se karta, pil 2). Nyinsättning av gräskarp bör inte ske. Detta bör medföra att våtmarksvegetationen så småningom kan utvecklas i vattnet. Effekterna av detta är klarare vatten, rikare evertebratfauna och fler våtmarksfåglar.

Våtmarksvegetation

Totalt hittades 22 arter vilket är ett medelhögt antal. På grund av den täta förekomsten av fisk med bl a gräskarp har vattenvegetationen liten utbredning. De bitvis branta stränderna och täta partier med vass gör också att våtmarksvegetationen längs stränderna inte är särskilt utvecklad och artrik.

Undervattensvegetation: Ingen har kunnat ses.

Flytbladsvegetation: Mycket sparsam och består av några ruggar med prydnadsnäckrosor.

Övervattensvegetation: I norr finns en bredare bård av vass. I övrigt är vassbården smal.

Ryggradslösa djur

Låg mängd och diversitet på grund av den täta fiskpopulationen. Snäckor, dagsländor och vattengråsuggor förekom i tämligen stor mängd.

Amfibier

En individ av vanlig padda hördes spela 2004.

Fisk

Större fisk sågs slå under besöken. Små fiskyngel observerades 1999. Enligt uppgifter från 1988 finns mört, löja, gädda och ål. 12 gräskarpar om vardera 0,5 kg planterades ut sommaren 1988. Tät fiskförekomst indikeras tydligt genom att tofsmygglarver *Chaoboridae* helt saknas i fångsterna.

Fåglar

Gräsand, som mest 4 fåglar 2004.

Knipa, ett par sågs 1999.

Fiskmås, enstaka fåglar har sett vid besöken.

Skrattmås, en fågel har setts vid besöken.

Rörsångare, en sjungande fågel i juli 1999. Möjligen häckande.

Sävsparv, en hane sågs i april 2004. Möjligen häckande.

Särskilt skyddsvärda arter

1999 fångade den tidigare rödlistade dvärgryggsimmaren *Plea minutissima*.

3. Knölaberget

Beskrivning

Detta är ett gammalt stenbrott som vattenfyllets och blivit en större damm. Den omges helt av skog som består av ek, klibbal, björk och tall. Stränderna består av lodräta brottytor och strandvegetationen är till största delen obefintlig förutom i ett område längs västra stranden som är tätt bevuxet av kaveldun. År 2001 tömdes dammen och grävdes ut på det gamla beredskapslager av stenkol som låg i botten på dammen.

Dammen sedd från söder i juli 2005.

Anläggningsår: 1950-talet

Yta: 5300 m²

Vattendjup och amplitud: 10 m (amplitud 0,75 m)

Strandlutning: Lodräta bergväggar

Bottenmaterial: Berg

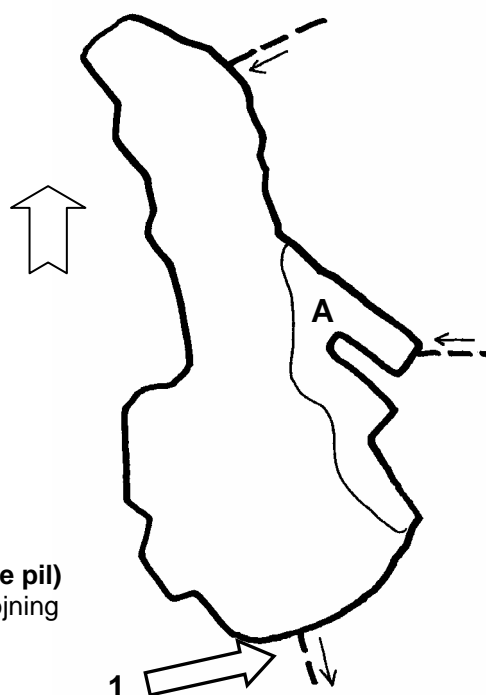
Hårdgjord yta i avrinningsområdet: 7,1 ha

Tillrinning: Via ledningar.

Solexponering: Nästan hela stranden är bevuxen av träd.

Fisk: Troligen förekomst.

Vatten: Tämligen grumligt och brunt, mycket litet trådlager

A Kaveldun

Åtgärder (se pil)
1 Gallring/röjning

Sammanfattande bedömning

De lodräta bergväggarna gör att förutsättningarna för våtmarksarter *mindre bra* (Klass 4). I det västra området med kaveldun finns däremot bättre förutsättningar där vanlig padda och rörhöna observerats.

Förslag till åtgärder

Röjningar bör göras i söder för att upprätthålla sikten ut i dammen från vägen.

Våtmarksvegetation

Lågt artantal på grund av bergväggarna runt dammen. I öster finns dock ett grundare område där det växer tätt med kaveldun.

Undervattensvegetation: Ingen undervattensvegetation kunde ses.

Flytbladsvegetation: Saknas.

Övervattensvegetation: I väster finns ett område där det växer rikligt med kaveldun. Längs övriga stränder saknas vegetation.

Ryggradslösa djur

Mycket låg mängd och diversitet. Buksimmare förekom i stor mängd. I övrigt fångades endast liten mängd dagsländor och vattengråsuggor.

Amfibier

Vanlig padda, 1 spelande

Fisk

Tofsmyggor *Chaoboridae* saknas helt i fångsterna vilket tyder på att det finns en hel del fisk i dammen.

Fåglar

Rörhöna, 2 fåglar i april. Möjligen häckande.

Gräsand, 4 hanar i april. Möjligen häckande.

Fiskmås, 16 ex i april, 15 vuxna och 4 ungfåglar i juli. Troligen häckande.

Skogssnäppa, 1 rastande i juli.

4. Lyckebäcksdammen

Beskrivning

Detta är en tämligen stor damm som är anlagd 1995. Längs stränderna växer en tät bård med kaveldun. I öster i slutningen mot dammen växer gräs och blommande örter. En gång- och cykelväg passerar nära intill dammen på den östra sidan. I norr, öster och söder omges dammen för övrigt av gräsmattor samt planterade träd och buskar innan ett bostadsområde tar vid. I väster växer en tät bård med lövträd och buskar och bakom denna ligger industrimark.

Lyckebäcksdammen sedd från söder i juli 2004.

Anläggningsår: 1995

Yta: 0,2 ha

Vattendjup och amplitud: 0,5-1,6 m

Strandlutning: ca 1:4

Bottenmaterial: -

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: 18 ha

Tillrinning: Via ledningar

Solexponering: Ca 40 % av stränderna är fria från träd.

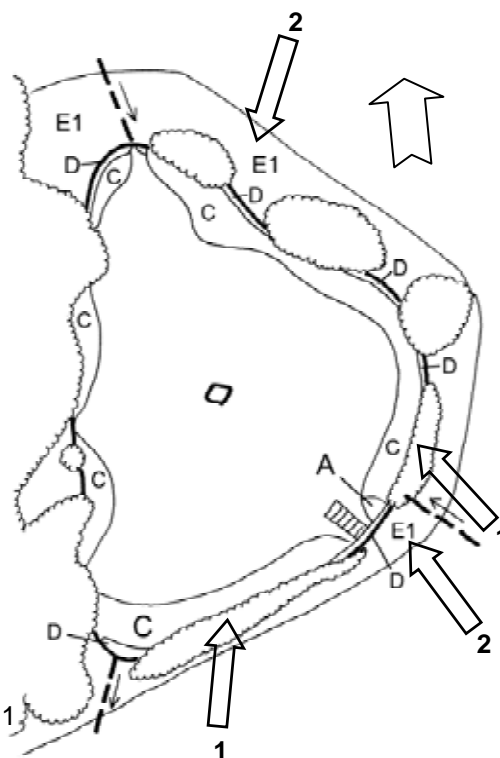
Fisk: Fisk förekommer, troligen mört.

Vatten: Måttligt grumligt, stor mängd trådalger

- A Gäddnate
- B Vattenpilört
- C Kaveldun
- D Strandklo-veketåg
- E1 Gräs och örter

Åtgärder (se pilarna)

- 1 Bortröjning av sly
- 2 Slåtter av gräsvegetationen i E1

Sammanfattande bedömning

Dammen har bra förutsättningar för våtmarksarter (klass 2). Fiskförekomsten gör dock att evertebraterna förekommer med lågt art- och individantal. Däremot hade dammen den rikaste förekomsten av trollsländor av de undersökta lokalerna 2004. Det finns också en hel del amfibier som vanlig groda och mindre vattensalamander, vilka är känsliga för alltför tät förekomst av fisk. Den täta strandvegetationen är säkert mycket värdefull för dessa djur som skydd mot fisken. Denna vegetation ger också skydd för rörhönans häckning. Dammen har ett stort pedagogiskt värde och ett upplevelsevärde. En gångväg passerar alldeles invid dammen och både barn och vuxna från bostadsområdet intresserar sig för djuren i dammen. Tyvärr ser det ut att vara problem med vattenkvaliteten. Mycket algsjok låg på ytan vid besöket i april 2004. Förekomsten av karpfiskar i dammen kan förvärra övergödningen eftersom fiskarna bökas i botten och virvlar upp sediment som ökar grumligheten och näringsnivåerna.

Förslag till åtgärder

Klibbal och björk bör röjas längs södra stranden för att öka solexponeringen och för att öka insynen från gång-/cykelbanan (se kartan, pil 1). Juni-juli är lämpligast tid eftersom det ger minst skottbildning från stubbarna. Gräsytorna i slutningen mot dammen (område E1) bör röjas och slås årligen helst i senare delen av augusti då många blommor är överblommade (se kartan pil 2). Blommor bör ligga och fröa av sig varefter man tar bort höet för att minska näringstillförseln till marken och förhindra att växterna kvävs av det liggande gräset. Om det finns resurser är det bra att slå och samla ihop gräset ytterligare en gång innan vintern för att få undan kvävande gräs inför nästa växtsäsong. Ytterligare karpfiskar som mört, ruda eller karp bör inte släppas i. Om man vill minska problemen med alltför många karpfiskar kan det vara lämpligt att plantera in gädda. Det skulle vara lämpligt att sätta upp en informationstavla med bilder på några djur vid dammen. Här kan man berätta om livet i dammen och samband mellan småkryp, grodor, salamandrar, fisk och fåglar.

Våtmarksvegetation

Totalt hittades 22 arter vilket är ett medelhögt antal. Kaveldun dominerar kraftigt våtmarksvegetationen längs stränderna.

Undervattensvegetation: En liten mängd gropnate kunde ses vid stranden.

Flytbladsvegetation: Mycket sparsam. Gäddnate finns i liten mängd vid stranden på något ställe.

Övervattensvegetation: En tät bård av kaveldun växer runt stränderna.

Ryggradslösa djur

Hög mängd och diversitet. I dammen förekom särskilt rikligt med trollsländor varav fem arter hittades 2004. Förutom trollsländor fanns vattengråsuggor i mycket stor mängd. Dagsländor förekom i stor mängd.

Amfibier

Vanlig groda. En lekplats med ca 150 romklumpar hittades 2004.

Mindre vattensalamander, 2004 hittades riklig mängd.

Fåglar

Gräsand, häckade enligt uppgift åtminstone 1998.

Rörhöna, konstaterades häcka med ett par 2004

Fiskmås, 1999 sågs ett par fiskmås med ungar.

Skogssnäppa, en rastande fågel i augusti 1999.

Särskilt skyddsvärda arter

Den tidigare rödlistade dvärgryggsimmaren *Plea minutissima* fångades med ett exemplar 2004.

Övrigt

I slutningarna ner mot dammen på östra och norra sidan växte 1999 en tämligen artrik vegetation av gräs och örter. Vegetationen fanns kvar 2004 men hade då delvis vuxit igen av klibbal och björk. Arter som hittades var bl a vårbrodd, prästkrage, gulmåra, käringtand, getväppling, sommarvicker, johannesört, ängsfryle, blåeld och åkervädd. Blommorna är mycket värdefulla för vildbin, humlor, skalbaggar och fjärilar. Om inte gräsytorna slås och röjs kommer ängsväxterna att med tiden minska och försvinna.

Backsvalor (rödlistade, NT) jagade insekter över dammen 2004, vilket visar att dammen har ett värde som födoproduktion för insektsätande fåglar.

5. Stenbrottet

Beskrivning

Detta är ett äldrestenbrott som fyllts med vatten. De lodräta bergväggarna som stupar ner i vattnet vilket gör att våtmarksvegetation i stort sett saknas. Dammen omges helt av vårtbjörk och några vitpilar.

Dammen sedd från norr från stranden väster om bryggan i juli 2005.

Anläggningsår: 1950-talet

Yta: 1600 m²

Vattendjup och amplitud: 0,7-3,2 m

Strandlutning: Lodräta bergväggar

Bottenmaterial: Berg

Hårdjord yta i avrinningsområdet: 18 ha

Tillrinning: Via ledningar

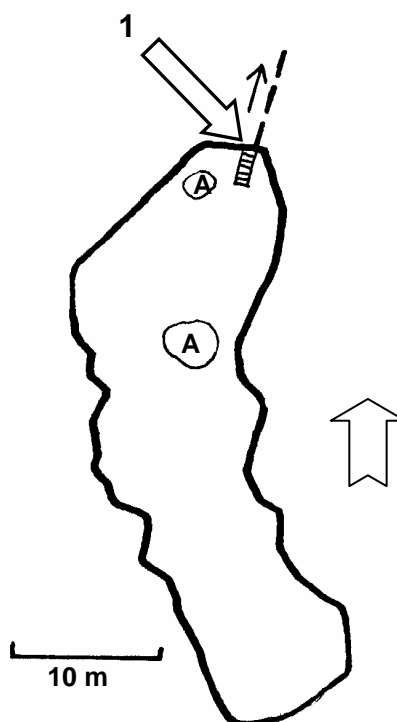
Solexponering: Dammen är helt omgärdad med träd.

Fisk: Troligen saknas fisk

Vatten: Starkt grumligt, brun färg. Mycket liten mängd trådalger.

A Gäddnate

Åtgärder (se pilarna)
1 Gallring/röjning

Sammanfattande bedömning

På grund av de lodräta bergväggarna och avsaknaden av våtmarksvegetation är förutsättningarna för övriga våtmarksberoende arter *mindre bra* (klass 4). Dessutom ser vattenkvaliteten dålig ut.

Förslag till åtgärder

Röjning bör ske i norr mot vägen för att behålla/öka insynen.

Våtmarksvegetation

Mycket lågt artantal. Strandvegetation saknas. Endast gäddnate ses på två platser.

Undervattensvegetation: Saknas

Flytbladsvegetation: Liten mängd gäddnate

Övervattensvegetation: Saknas

Ryggradslösa djur

Mycket låg mängd och diversitet. Endast tofsmygglarver fångades i liten mängd.

Amfibier

Inga observationer

Fisk

Inga observationer

Fåglar

Skogssnäppa, 2 fåglar rastande i juli.

6. Falkagård

Beskrivning

Detta är en grund våtmark med botten som består av berg och som anlagts 1994. Den torkar till stor del torkar ut under sommaren och ytan är i det närmaste helt bevuxen av våtmarksväxter, bl.a. kaveldun. Dammen omges helt av en vacker skog som består av äldre bokar med inslag av vidkronigare ekar. Närmast dammen har röjningar skett och här växer lägre träd och sly.

Nordvästra hörnet av dammen sett från sydväst i april 2005.

Anläggningsår: 1994

Yta: -

Vattendjup och amplitud: 0,2-0,6 m

Strandlutning: ca 1:6

Bottenmaterial: Berg som täcks av gyttja, löv mm

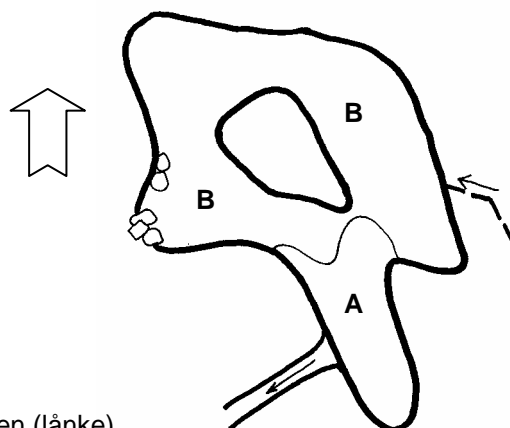
Hårdgjord yta i avrinningsområdet: 2,4 ha

Tillrinning: Via ledningar

Solexponering: Dammen är helt omgiven av träd.

Fisk: Ingen förekomst

Vatten: klart, liten mängd trådlager

A Öppet vatten (lånke)

B Kaveldun – ältranunkel – lånke (uttorkande)

Åtgärder

Röjning av sly runt dammen

Sammanfattande bedömning

Dammen bedöms ha mycket bra förutsättningar för våtmarksarter (klass 1). Trots att dammen är liten grund och igenväxt har den hög mångfald av växter och småkryp. Dessutom finns en mycket stor lekplats för vanlig groda i dammen. Den rika vegetationen innebär också att reningsförmågan bör vara god.

Förslag till åtgärder

Återkommande röjningar av mindre träd och sly behöver göras intill dammen för att behålla solexponering och insyn.

Våtmarksvegetation

26 arter noterades vilket är högt antal, särskilt för en så liten våtmark. Våtmarken är mycket grund och kaveldun dominerar i större delen av dammen. Lånke *Callitriche sp* och ältranunkel dominerar för övrigt.

Undervattensvegetation: Tämligen rikligt med lånke.

Flytbladsvegetation: Sparsam. En mindre mängd gäddnate finns.

Övervattensvegetation: Riklig med främst kaveldun men även en rad andra arter.

Ryggradslösa djur

Mycket hög mängd och mångfald. De flesta grupper fångades förutom ryggsimmare och iglar. Dagsländor och musslor (*Pisidium sp/Sphaerium sp*) fångades i mycket stor mängd samt dykare, palpbaggar och nattsländor i stor mängd.

Amfibier

Vanlig groda, en stor leklokal med ca 400 romklumpar.

Mindre vattensalamander, 3 ex fångades.

Fåglar

Skogssnäppa 1 rastande i juli.

Övrigt

I området förekommer en del grova torrakor av bok, björk och ek bevuxna med fnösketicka samt grova lågor som är mycket värdefulla för vedlevande insekter, bl.a. skalbaggar. Både sjungande gransångare och gråsiska hördes i området. Omgivningarna är ett mycket vackert strövområde.

7. Ormen

Beskrivning

Denna långsmala damm från 2003 är rikligt bevuxen av kaveldun i väster men är nästan helt vegetationslös i östra halvan. Den vegetationsrika delen är en äldre del av dammen. Omgivningen består till största delen asfalterad parkeringsplats och bangård. I väster finns ett värdefullt gräsbevuxet område med mindre buskar och några träd.

Dammen sedd från den sydöstra änden i juli 2005.

Anläggningsår: 2003.

Yta: -

Vattendjup och amplitud: 0,5-1,5 m

Strandlutning: ca 1:2

Bottenmaterial: Sand, sprängsten längs ca 20 %.

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: 2,4 ha

Tillrinning: Via ledningar

Solexponering: 100 %

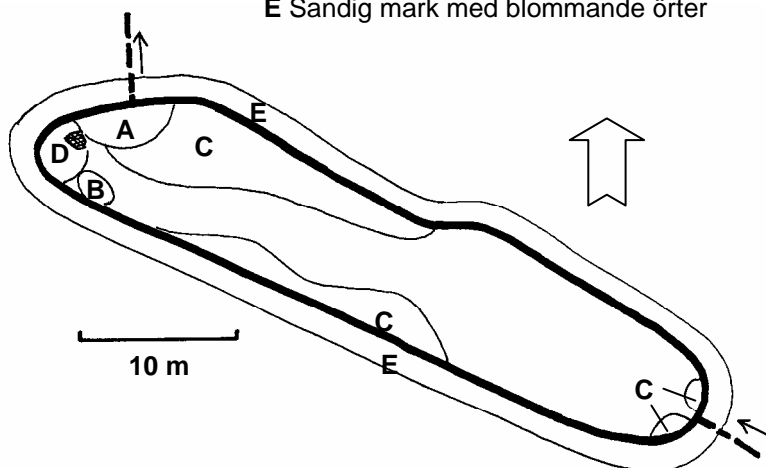
Fisk: Ingen

Vatten: april; tämligen klart vatten, juli; starkt grumligt och brunt men klarare vid utloppet. Liten mängd trådalger.

Åtgärder

Röjning av lövuppslag runt dammen.
Slätter runt dammen.

- A Gropnate
- B Gäddnate
- C Kaveldun
- D Ryltåg
- E Sandig mark med blommande örter

Sammanfattande bedömning

Förutsättningarna för våtmarksarter ser olika ut i dammens två ändrar p.g.a. vegetationens olika utseende. Dammen bedöms för närvarande ha ganska bra förutsättningar (klass 3). Efterhand som våtmarksvegetationen utvecklas i östra delen ökar förutsättningarna för våtmarksarter. Igenväxningen av kaveldun var mindre 2005 än vid ett besök 2004. Ett öppet mittstråk i den västra delen hade bildats där kaveldun av någon anledning dött undan.

Förslag till åtgärder

Försök upprätthåll blomrika marker runt dammen genom slåtter. Detta är värdefullt för vildbin, steklar och fjärilar. Runt dammen kommer uppslag av klibbal, vårtbjörk och sälk och röjningar kommer återkommande att behöva göras.

Våtmarksvegetation

Totalt hittades 14 arter vilket är ett lågt antal. Den östra delen är i stort sett vegetationslös medan den västra domineras av kaveldun

Undervattensvegetation: Vid utloppet i väster växer gropnate inom ett begränsat område. I övrigt har en mindre mängd löktåg hittats.

Flytbladsvegetation: Endast ett mycket begränsat område med gäddnate längst i väster.

Övervattensvegetation: Endast kaveldun som dominerar vegetationen i den västra halvan av dammen.

Ryggradslösa djur

Låg mängd och diversitet. Snäckor finns i stort antal. Övriga grupper som fångades var endast dykare, trollsländor, dagsländor och iglar i låga mängder. I juli sågs gott om buksimmare. Den tidigare rödlistade dvärgryggsimmaren påträffades.

Amfibier

Vanlig groda; ca 15 romklumpar hittades.

Fisk

Inga observerade

Fåglar

Gräsand; 1 kull 2004. 2 hanar och 2 honor sågs i juli 2005.

Särskilt skyddsvärda arter

Den tidigare rödlistade dvärgryggsimmaren *Plea minutissima* fångades 2005.

Övrigt

Sydvända sandiga tämligen branta sluttningar vid dammen med femfingerört, sandvita, röllika, prästkrage, renfana, kungsljus och nattljus. Här finns bra förutsättningar för vildbin, grävsteklar och vägsteklar som är beroende av varma sandiga marker där de gräver ut sina bon.

8. Tångadammen

Beskrivning

Denna damm är helt nyanlagd (2004) och någon våtmarksvegetation har därför inte hunnit utvecklas. På stränderna ligger kokosväv för att hålla fast materialet till dess vegetationen binder kanterna. I väster finns berghällar som sticker upp ovanför vattenytan vid lågvatten. Norr om dammen ligger väg 767. Öster ligger ett hus och söder och väster finns ett mindre naturområde som bl.a. består av alsumpskog med inslag av sälg. Detta är värdefullt för bl a amfibier som i framtiden eventuellt leker i dammen.

Dammen sedd från sydväst i juli 2005.

Anläggningsår: 2004

Yta: 1008 m²

Vattendjup och amplitud: 0,8-1,7

Strandlutning: Ca 1:4

Bottenmaterial: -

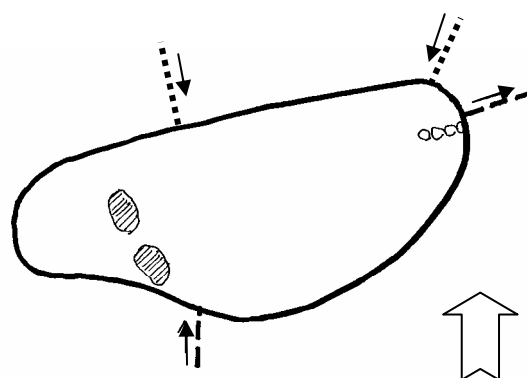
Hårdjord yta i avrinningsområdet: -

Tillrinning: Via ledningar

Solexponering: 90 %

Fisk: Ingen förekomst

Vatten: tämligen klart vatten och mycket trådalger i juli.

Åtgärder

Med tiden slätter av stränderna.

Sammanfattande bedömning

På grund av att dammen är helt nyanlagd är förutsättningen för våtmarksarter mindre bra (klass 4). Dammen kommer med tiden troligen att utveckla bra förutsättningar för våtmarksarter. Den intilliggande sumpskogen är värdefull för bland annat amfibier.

Förslag till åtgärder

Lämna sumpskogen för fri utveckling. Ytorna närmast dammen kommer med tiden att behöva slås.

Våtmarksvegetation

Inga våtmarksväxter hittades.

Ryggradslösa djur

Mycket låg mängd och diversitet. Inget fångades i håvdragen. En buksimmare *Corixa sp* och en virvelbagge *Gyrinus sp* sågs i april. I juli sågs gott om ryggsimmare samt en del buksimmare och dykare. En hel del flicksländor sågs flyga vid dammen i juli.

Amfibier

En groda *Rana sp* sågs i juli.

Fisk

Inga observerade

Fåglar

Inga observerade

Övrigt

Ett värdefullt lövsumpskogsområde ligger i väster som med tiden då träden blir äldre och död ved utvecklas får högre naturvärden.

9. Fajanshålan

Beskrivning

Detta är en stor tegelbruksdamm, troligen från 1950-talet. Dammen ligger mycket vackert i ett större sammanhängande närnaturområde intill Ätran som rinner omedelbart sydväst om dammen. Dammen omges av gång- och cykelvägar. Till största delen omges dammen av lövskog. I norr finns en del öppna ytor med gräs och örter i sluttningar mot söder. Ovanför dessa öppna ytor ligger bostadsområden.

Fajanshålan's östra och norra strand sedd från södra änden i juli 2004.

Anläggningsår: 1950-talet

Yta: 1,5 ha

Vattendjup och amplitud: okänt

Strandlutning: ca 1:3

Bottenmaterial: Lera

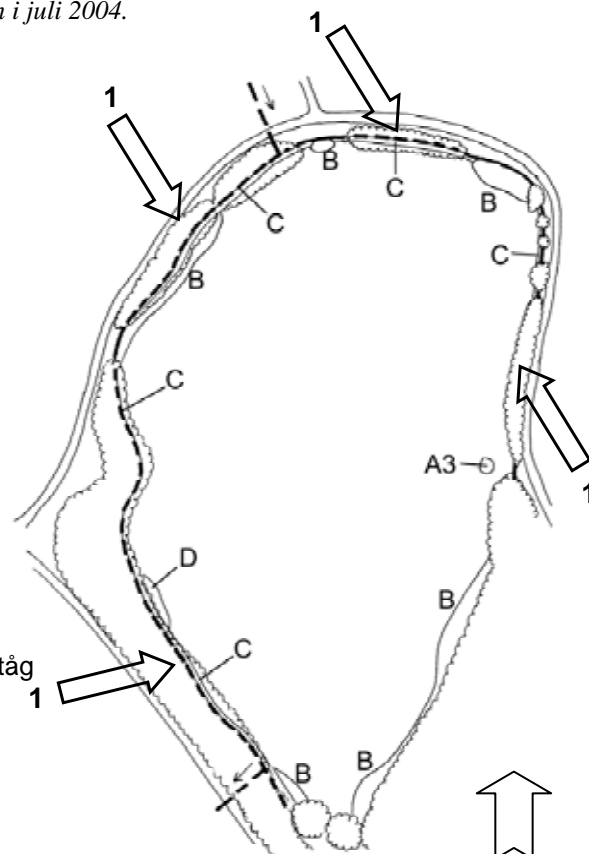
Hårdgjord yta i avrinningsområdet: ca 11 ha

Tillrinning: Via ledningar

Solexponering: Endast en liten del av stränderna är fria från träd.

Fisk: Riklig förekomst.

Vatten: tämligen klart, mycket liten mängd trådalger

A3 Vit näckros

B Vass

C Skogssäv-videört-veketåg

D Brunstarr

Åtgärder (se pilarna)

1 Viss gallring av träd

Sammanfattande bedömning

Dammen bedöms endast ha *ganska bra* förutsättningar (Klass 3) förutsättningar för våtmarksarter. Få våtmarksfåglar och vattenlevande evertetrater hittades. Däremot förekommer en hel del amfibier både när det gäller individer och arter. Detta är särskilt trevligt eftersom mycket människor passerar på de gång- och cykelbanor som omger dammen. Dammen har ett högt estetiskt värde där den ligger i ett vackert närnaturområde invid ett bostadsområde.

Förslag till åtgärder

Viss gallring av träd kan göras längs stränderna för att förbättra utsikten över dammen när man rör sig längs gång-/cykelbanorna (se pilarna på kartan). Där det är lämpligt bör död ved i form av torrakor, högstubbar och lågor sparas. Det skapar förutsättningar för en lång rad vedlevande skalbaggar, steklar och blomflugor. Den mindre hackspetten söker föda i dessa träd och använder dem som boträd. De sydvända öppna ytorna i norr kan skötas med målsättning att skapa blomrika marker vilket fjärilar, humlor, vildbin och vuxna vedlevande skalbaggar söker föda. I samband med detta kan man sätta upp informationsskyltar både om livet i dammen och om miljö kring dammen. Ytterligare utsättningar av gräskarpar bör inte göras. På sikt skulle i så fall våtmarksvegetationen kunna återhämta sig, vilket skulle ge bättre förutsättningar för evertetrater, amfibier och våtmarksfåglar.

Våtmarksvegetation

Totalt hittades 24 arter vilket är ett medelhögt antal. Våtmarksvegetationen är mycket sparsam vilket troligen beror på förekomsten av gräskarpar.

Undervattensvegetation: Mycket sparsam. 1999 sågs en del axslinga.

Flytbladsvegetation: Saknas i stort sett förutom mindre bestånd av vit näckros.

Övervattensvegetation: Sparsam och domineras av vass i en smalare bård längs stränderna.

Ryggradslösa djur

Låg mängd och diversitet. Nattsländor och småmusslor fångades dock i tämligen stor mängd.

Amfibier

Vanlig padda, i april 2004 sågs 15 paddor varav några spelande.

Vanlig groda, 10 romklumpar 2004.

Mindre vattensalamander, 17 individer fångades 2004.

Fisk

Enligt uppgift från 1988 ska det finnas abborre, mört, löja, gädda och ål i dammen. 18 gräskarpar om vardera 0,5 kg släpptes ut sommaren 1988. Inga observationer av fisk gjordes 1999 men avsaknaden av tofsmygglarver *Chaoboridae* indikerar tätare fiskförekomst. 2004 observerades två ca 80 cm stora karpar.

Fåglar

Gräsand, 1999 sågs en kull med gräsand. 2004 sågs som mest två hanar.

Knipa, två hanar och en hona av knipa sågs 2004.

Trots dammens storlek observerades inte mycket våtmarksfåglar. Detta beror på den individfattiga evertetratfaunan och den begränsade våtmarksvegetationen.

Särskilt skyddsvärda arter

Mindre hackspett som hördes 1999 är rödlistad (NT).

Övrigt

Dammen omges av lövskog och 1999 hördes den mindre hackspetten i april. Arten är beroende av lövskogsområden, strandskogar och murkna stående lövträd. Även den mindre vanliga gransångaren samt härmsångare hördes sjunga i juli 1999. I de öppna ytorna i norr växer en del ängsblommor bl.a. blåmunkar. Här sågs bl.a. sommarsandbiet, *Andrena nigriceps*, söka föda i juli 2004.

Över dammen sågs en del ladusvalor och tornseglare 1999 som jagade insekter.

10. Branddamm Tröinge

Beskrivning

Detta är en liten rektangulär damm som ser ut som ett litet stenbrott, med tvärbranta brottytor. Våtmarksvegetationen är obefintlig. Dammen omgärdas av ett högt stängsel. Omgivningen består av asfalterade ytor, en väg och ett bostadsområde.

Anläggningsår: Gammal

Yta: -

Vattendjup och amplitud: -

Strandlutning: Lodräta stränder

Bottenmaterial: Berg

Hårdgjord yta i avrinningsområdet:-

Tillrinning: Via ledningar

Solexponering: Ca 50 %

Fisk: Ingen observerad

Vatten: Grönt och starkt grumligt.

Sammanfattande bedömning

De branta kanterna gör och avsaknad av vattenvegetation gör att förutsättningarna för våtmarksarter är mindre bra (klass 4).

Förslag till åtgärder

Inga

Våtmarksvegetation

Inga våtmarksväxter hittades.

Ryggradslösa djur

Mycket låg mängd och diversitet

Amfibier

Troligen ingen förekomst.

Fisk

Troligen ingen förekomst.

Fåglar

Inga observerade

11. Branddamm Orrspelsvägen

Beskrivning

Denna äldre vegetationsrika och omväxlande damm ligger i kanten av ett lövskogsbeklätt naturområde. I nordväst gränsar dammen mot villabebyggelse.

Dammen sedd från det västra hörnet i juli 2005.

Anläggningsår: Gammal, rensad p.g.a. igenväxning för ca 5 år

Yta: -

Vattendjup och amplitud: -

Strandlutning: ca 1:2

Bottenmaterial: Tämligen rikligt med löv

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: -

Tillrinning: Via ledningar

Solexponering: ca 40 %

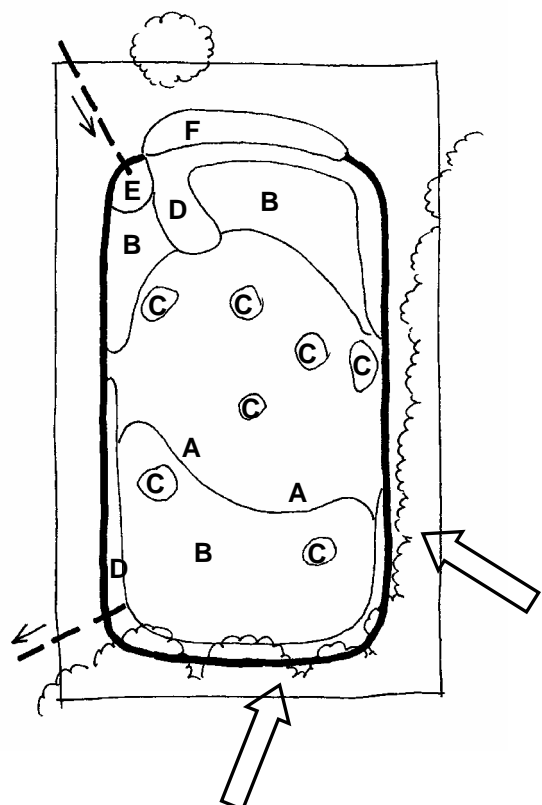
Fisk: Ingen förekomst

Vatten: klart, mycket liten mängd trådalger

- A Gropnate
- B Gäddnate
- C Mannagräs
- D Sjöfräken
- E Länke
- F Starr

Åtgärder (se pilarna)
Viss gallring av träd som står närmast dammen.

Sammanfattande bedömning

Denna damm har *mycket goda* förutsättningar (klass 1) för ett rikt liv av amfibier och vattenlevande småkryp som trollsländor, dykare mm. Vegetationen är artrik och varierad med mosaiker där både undervattensvegetation, flytbladsväxter och övervattensvegetation finns.

Förslag till åtgärder

Gallring av träd i sydväst och sydost. Löv som tillförs vattnet kan höja näringsnivåerna i dammen och påskynda igenväxningen.

Våtmarksvegetation

23 arter noterades vilket är ett tämligen högt antal. Vegetationen är varierad och ger bra förutsättningar för ett rikt djurliv.

Undervattensvegetation: Gropnate, krolånke och mossa i tämligen riklig mängd.

Flytbladsvegetation: Gäddnate i tämligen riklig mängd.

Övervattensvegetation: Sjöfräken dominerar men även en del svalting, mannagräs, blåsstarr, knappsäv och stor igelknopp förekommer.

Ryggradslösa djur

Hög mängd och diversitet. Dagsländor och snäckor fångades i mycket stor mängd samt iglar, trollsländor och ryggsimmare i stor mängd. Även dykare förekom i tämligen stor mängd. Gott om trollsländor av olika arter flög vid dammen i juli.

Amfibier

Vanlig groda, ca 300 romklumpar. Mycket rikligt med grodor sågs i juli.

Mindre vattensalamander, 2 fångade i april.

Större vattensalamander, ett troligt ex sågs simmande i juli.

Fisk

Inga observerade

Fåglar

Gräsand, 2 hanar 1 hona, har häckat tidigare år. Häckning misslyckats på grund av mink?

Särskilt skyddsvärda arter

En observation av den tidigare rödlistade större vattensalamandern gjordes i dammen.

Övrigt

Enligt uppgift har det förekommit mink vid dammen. Detta kan vara förklaringen till att gräsänder slutat häcka i dammen.

12.1. Vinbergsmotet 1, Comfortbutiken

Beskrivning

En mycket liten damm som ligger omgiven av gräsmattor och vägar. Dammen anlades 2001. Strax norr om dammen rinner ett dike som mynnar i Torsholmsdammen. Eftersom dammen är nyanlagd är våtmarksvegetationen dåligt utvecklad.

Dammen sedd från söder i april 2005.

Anläggningsår: 2001

Yta: 87 m²

Vattendjup och amplitud: 0,45-1,45 m

Strandlutning: ca 1:4

Bottenmaterial: Kokosväv längs stränderna, lite sten.

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: -

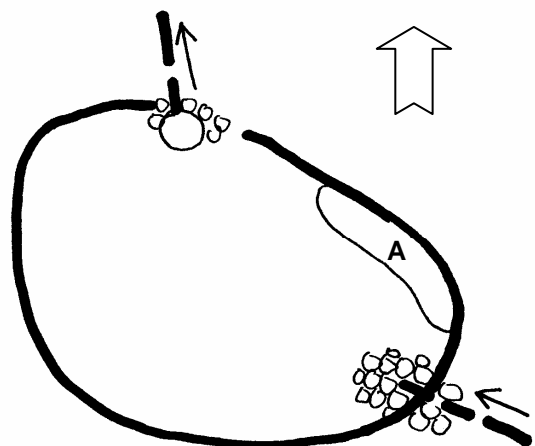
Tillrinning: Via ledningar

Solexponering: 100 %

Fisk: Ingen förekomst

Vatten: Starkt grumligt, viss mängd trådalger i april.

I juli är vattnet tämligen klart och mängden trådalger stor.

A Kavedun

Åtgärder

Röjning av uppslag

Senarelagd slätter runt dammen

Insådd av blommande örter

Sammanfattande bedömning

Förutsättningarna för våtmarksarter bedömdes endast som *ganska bra* (klass 3). På grund av att dammen är nyanlagd kommer förutsättningarna att förbättras. Den ringa storleken hos dammen och att den omges av vägar gör dock troligen att den inte kommer att hysa någon större mängd våtmarksarter.

Förslag till åtgärder

Slänterna kan lämnas för senare slåtter så att örter hinner blomma. Blommande örter som passar i torrängar kan sås in i upptagna jordblottor i slänterna mot dammen. Exempel på sådana örter är blåmunkar, käringtand, femfingerört, gökärt, backtimjan, rotfibbla, harklöver, blåsuga, slåttergubbe, stenmåra m.fl. På fuktigare mark lämpar sig även exempelvis ängsvädd, revfibbla, smörbollor, svinrot m.fl. Uppslag av klibbal och sälj kommer runt kanterna och återkommande röjningar kommer att behöva göras.

Våtmarksvegetation

7 arter noterades vilket är mycket lågt antal. Våtmarksvegetationen har ännu inte hunnit etablera sig.

Ryggradslösa djur

Låg mängd och diversitet. Endast fyra grupper fångades. Dagsländor förekom i stor mängd, snäckor i tämligen stor mängd samt buk- och ryggsimmare i lägre mängder.

Amfibier

Ingen förekomst

Fisk

Ingen förekomst

Fåglar

Inga observerade

Övrigt

Runt de torra slänter vid dammen blommade rikligt med alsikeklöver i juli.

13.2. Vinbergsmotet 2, McDonald's

Beskrivning

Detta är en gammal mörkelgrav som grävts större 1995 och där dagvattenledningarna kopplats på. Den gamla delen är helt omgärdad och beskuggad av träd medan den nya delen är solexponerad med en rik våtmarksvegetation. Bland de träd och buskar som omger dammarna finns klibbal, sälg, gråvide, gråal och fläder. Öster och söder om dammen finns gräsbevuxna ytor som inte slås. Vid den nordvästra sidan finns en remsa slagen gräsyta innan asfalterade ytor tar vid.

Den sydvästra större dammen sedd från norr i juli 2005.

Anläggningsår: 1995

Yta: -

Vattendjup och amplitud: 0,5-1,2

Strandlutning: ca 1.2

Bottenmaterial: Lera

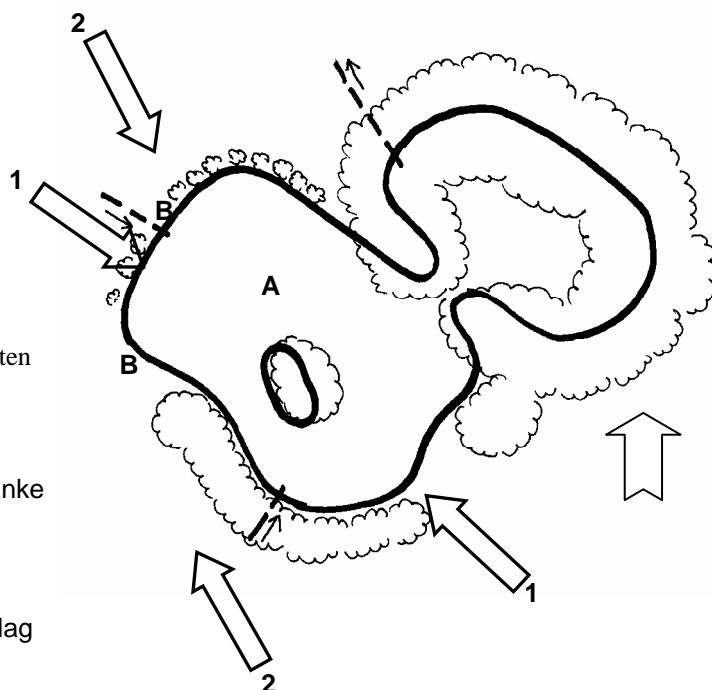
Hårdgjord yta i avrinningsområdet: 2,6 ha

Tillrinning: Via ledningar

Solexponering: 60 % av den västra dammen

Fisk: Ingen observerad

Vatten: Tämligen grumligt, mycket alger på botten och på ytan i april. Tämligen klart i juli.

A Gäddnate-grofnate-lånke
B Kärrgröe

Åtgärder (se pilar)

1 Årlig röjning av aluppslag

2 Slätter

Sammanfattande bedömning

En mycket rik undervattensvegetation och god solexponering av delar av dammen samtidigt som dammen är varierad med skuggiga partier gör att det finns bra förutsättningar för en varierad och artrik våtmarksfauna (Klass 2).

Förslag till åtgärder

Röjning av uppslag av träd och buskar behöver ske årligen längs nordvästra stranden i den stora dammen. Röjning behöver även göras för att hålla öppet öppningen i sydost. Slätter längs den nordvästra stranden behöver ske årligen. Skapa mosaiker så att blommande partier lämnas och slås senare efter blomningen som t.ex. renfanan som blommar sent på sommaren. Slätter bör även ske på hösten inför vintern så att kvävande gräs tas bort inför nästa säsong.

Den öppna stranden i nordväst kan göras långgrundare så att en zon med övervattensväxter kan utvecklas. Det kan i sådant fall vara lämpligt att plantera våtmarksvegetation för att styra den mot en varierad och artrik strandvegetation med blommande växter som t.ex. fackelblomster. En långgrund strand med varierad och utvecklad våtmarksvegetation gynnar exempelvis grodor och trollsländor.

Våtmarksvegetation

11 arter noterades vilket är lågt antal. I den beskuggade delen av våtmarken saknas i princip våtmarksvegetation.

Undervattensvegetation: Tät och består av gropnate och lånke *Callitriche sp.*

Flytbladsvegetation: Även flytbladsvegetationen i form av gäddnate är välutvecklad.

Övervattensvegetation: De branta stränderna gör att övervattensvegetationen inte är särskilt välutvecklad och i stort sett saknas. Endast en mycket smal zon med våtmarksvegetation växer längs stränderna.

Ryggradslösa djur

Hög mängd och diversitet. Dagsländor och tofsmygglarver dominerade. Även vattengråsuggor och buksimmare förekom rikligt. Snäckor och iglar hittades tämligen rikligt. Trollsländor saknades däremot i fångsterna.

Amfibier

Vanlig groda, 5 romklumpar

Fisk

Inga observerade

Fåglar

Rörhöna, 1 kull med ungar i juli

Gräsand 1 hane i april, 3 vuxna och 3 ungar i juli

Knipa 2 ungar i juli

Kärrsångare 1 sjungande i juli

Övrigt

På de slagna ytorna runt dammen växer bl.a. gott om renfana.

14.3. Vinbergsmotet 3, Nya Bilcentrum

Beskrivning

Detta är en långsmal och vegetationsrik som domineras av kaveldun och som anlagts 1999. Den omges av gräsmark och buskage av bl.a. vitpil och lite längre bort av vägar. Söder om dammen rinner ett dike som leder till Torsholmsdammen.

Dammen sedd från östra änden i april 2005.

Anläggningsår: 1999

Yta: -

Vattendjup och amplitud: 0,35-1,45

Strandlutning: ca 1:4

Bottenmaterial: Kokosväv längs stränderna.

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: -

Tillrinning: Via ledningar

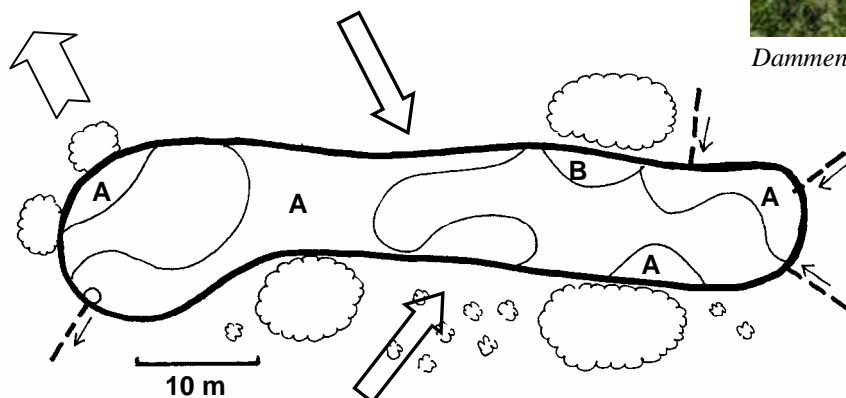
Solexponering: 100 %

Fisk: Ingen förekomst

Vatten: Starkt grumligt grått vatten vid inloppet och tämligen klart vid utloppet. En liten mängd trådalger.

Dammen sedd från östra änden i juli 2005.

A Kaveldun
B Vass

Åtgärder (se pilar)

Röjning av uppslag och slåtter i öppna partier runt dammen

Sammanfattande bedömning

En vegetationsrik och mycket artrik damm där det förekommer en rik våtmarksfauna. Förutsättningarna för våtmarksarter bedöms som *mycket bra* (klass 1).

Förslag till åtgärder

Dammen omges av ung klibbal. Slåtter och röjning av uppslag av buskar på stränderna runt dammen behöver göras årligen. Spara några buskage av vide och pil som får växa upp. Vid slåttern är det lämpligt att slå i mosaiker och spara partier med blommande örter som slås senare efter blomningen.

Viss kanalbildning p.g.a. igenväxning av kaveldun och vass längs stränderna kan ses. Eventuellt kan ett par grundare tvärgående partier skapas som planteras med övervattensväxter som kaveldun. Detta bör öka dammens reningsförmåga.

Våtmarksvegetation

16 arter noterades vilket är ett lågt antal.

Undervattensvegetation: En mindre mängd av gropnate, trubbnate och lånke *Callitriche sp.*

Flytbladsvegetation: Gäddnate i måttlig mängd.

Övervattensvegetation: Kaveldun i riklig mängd dominerar lokalen. Även en del smalkaveldun, en rugg med bladvass och knappsäv förekommer.

Ryggradslösa djur

Mycket hög mängd och diversitet. De flesta grupper fanns representerade i fångsterna. Grupper som var särskilt talrika var dagsländor, buksimmare, trollsländor, iglar, snäckor och ryggsimmare. Även den tidigare rödlistade dvärgryggsimmaren förekom i stor mängd. Inga stickmyggor fångades.

Amfibier

Vanlig padda, 1 spelande

Fisk

Inga observerade

Fåglar

Rörhöna, ett par kullar i juli

Gräsand, några ex i juli.

Särskilt skyddsvärda arter

Den tidigare rödlistade dvärgryggsimmaren *Plea minutissima* fångades i riklig mängd 2005.

15.4. Vinbergsmotet 4, Nya Arvidstorps Bil

Beskrivning

Detta är en långsträckt våtmark där vattnet rinner i en u-formad slinga. Dammen anlades 1999. Kanterna är öppna, dammen är solexponerad och en rik våtmarksvegetation har hunnit utvecklas. Dammen omges av öppna fält, vägar och asfalterade ytor.

Dammen sedd från sydost i april 2005.

Anläggningsår: 1999

Yta: -

Vattendjup och amplitud: 0,5-1,3

Strandlutning: ca 1:4

Bottenmaterial: kokosväv längs stränderna, ingen sten förutom sprängsten längs en bit av norra stranden.

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: -

Tillrinning: Via ledningar

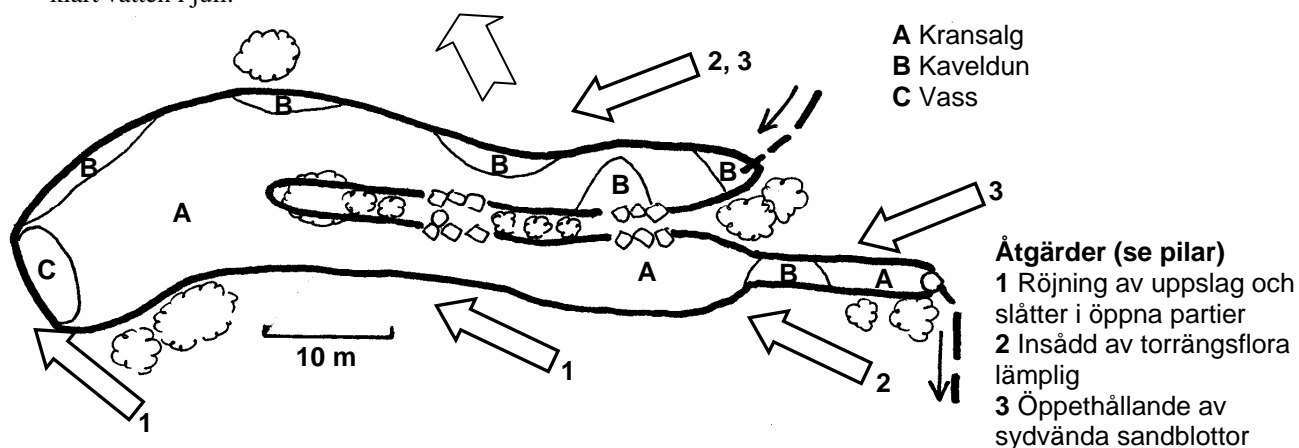
Solexponering: ca 80 %

Fisk: Ingen

Vatten: tämligen klart, rikligt med trådalger i april, klart vatten i juli.

Dammen sedd från väster i juli 2005.

Sammanfattande bedömning

Förutsättningar för våtmarksarter bedöms som mycket bra (klass 1) i dammen. Våtmarksvegetationen består av utvecklad undervattens-, flytblads-, och övervattensvegetation. Både rörhöna och gräsand häckar i dammen.

Förslag till åtgärder

Uppslag av klibbal och sälk kommer upp runt stränderna vilket gör att röjningar behöver göras återkommande.

Slåtter bör göras för att behålla gräs och blommande örter. Slåtter bör läggas sent så att örter hinner blomma. Områden med sent blommande örter bör lämnas till ännu senare slåtter. Målet bör vara riklig blomning under hela säsongen. Det är lämpligt att så in torrängsflora på några platser runt dammen. Exempel på lämpliga örter är blåmunkar, käringtand, femfingerört, gökärt, backtimjan, harklöver, rotfibbla, blåsuga, slåttergubbe, stenmåra m.fl. Sydvända sandblottor bör hållas öppna genom slitage (se åtgärdsplan och under Övrigt).

Våtmarksvegetation

11 arter vilket är ett lågt antal. Kransalger *Nitella sp* dominerar i en stor del av dammen. Endast en mindre mängd kaveldun växer runt stränderna.

Undervattensvegetation: Välutvecklad vegetation av kransalger *Nitella sp*.

Flytbladsvegetation: Gäddnate förekommer rikligt.

Övervattensvegetation: Måttligt med kaveldun samt en mindre rugge med bladvass längst i väster.

Ryggradslösa djur

Mycket hög mängd och diversitet. De flesta grupper påträffades i fångsterna. Snäckor, iglar, trollsländor, dagsländor och dvärgryggsimmare förekom i stort antal. Inga stickmyggor påträffades.

Amfibier

Vanlig groda, ca 90 romklumpar

Vanlig padda, 1 spelande

Fisk

Ingen förekomst

Fåglar

Gräsand 2 hanar i april, 1 hona med kull samt två ytterligare vuxna sågs i juli.

Rörhöna; en nykläckt kull samt större ungfåglar sågs i juli.

Särskilt skyddsvärda arter

Den tidigare rödlistade dvärgryggsimmaren *Plea minutissima* fångades i riklig mängd 2005.

Övrigt

I öster finns sydsluttningar med bar sand och med torrängsflora där det bl a växer getväppling, liten blåklocka och prästkrage. Slåttergräshoppa hörs. Området kan vara värdefullt för sandberoende fauna av insekter som vildbin, vägsteklar och grävsteklar. Dessa behöver sandblottor där de gräver ut sina bon och närhet till rikligt blommande marker där de kan söka föda.

16.5. Vinbergsmotet 5, Nettos centrallager

Beskrivning

Detta är en stor nyanlagd damm från 2004. I väster ligger områden med gräsytor samt buskage och träd. I öster går en asfalterad väg. Dammens sluttningar består av gräsytor samt sandig mark. Vattendjupet är litet och ett flertal stenblock ligger som öar ute i vattnet.

Dammen sedd från söder i april 2005.

Anläggningsår: 2004

Yta: 2716 m²

Vattendjup och amplitud: 0,4-1,6 m

Strandlutning: ca 1:4

Bottenmaterial: kokosväv längs stränderna, ingen sten

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: -

Tillrinning: Via ledningar

Solexponering: 100 %

Fisk: Ingen förekomst

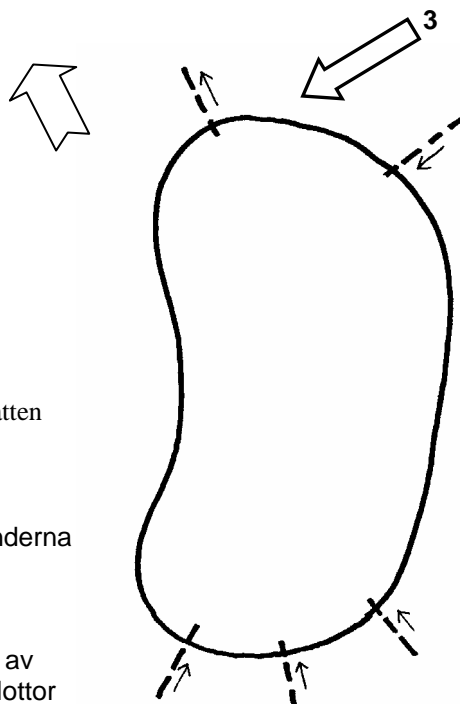
Vatten: Måttligt grumligt, inga trådalger, i juli tämligen klart vatten och mycket trådalger

Åtgärder

1 Slåtter av stränderna runt dammen

2 Insådd av torrängsflora

3 Öppethållande av sydvända sandblottor

Sammanfattande bedömning

För närvarande är förutsättningarna för våtmarksarter endast *ganska* bra (klass 3) på grund av att dammen är nyanlagd. Dammens storlek och utformning gör att den i framtiden säkerligen kommer att hysa en stor mängd våtmarksberoende arter förutsatt att fisk inte planteras ut. Dammen ligger mycket fin och man får bra utsikt över den från vägen.

Förslag till åtgärder

Slåtter av stränderna runt dammen bör ske. Målet bör vara att skapa ett område med blommande örter under hela säsongen. Upprätthållande av sandblottor främst i den sydvända slänten i norr bör ske för boplatser för t.ex. vildbin (se åtgärdsplan och under Övrigt). Insådd av torrängsflora är lämpligt i de sandiga markerna runt dammen. Exempel på lämpliga örter är blåmunkar, käringtand, femfingerört, harklöver, gökärt, backtimjan, rotfibbla, blåsuga, bockrot, slåttergubbe, stenmåra m.fl. Närmare vattnet på fuktigare mark är ängsvädd, gökblomster, revfibbla m.fl. arter lämpliga. Isättning av fisk bör undvikas.

Våtmarksvegetation

Endast 3 arter vilket är mycket lågt antal. Våtmarksvegetationen har ännu inte etablerat sig.

Ryggradslösa djur

Låg mängd och diversitet. Buksimmare förekom dock i större mängd. En hel del flicksländor sågs flyga vid dammen i juli.

Amfibier

Inga observationer

Fisk

Ingen förekomst

Fåglar

Skogssnäppa 1 rastande ex i april

Fiskmås, 3 ex i april, 6 vuxna och 2 ungar i juli, troligen häckande.

Strandskata, 2 ex i juli

Övrigt

I norr finns sydvända sandiga sluttningar med fårsvingel och bar sand. Vägstekel *Anoplus sp* sågs på platsen. Denna indikerar intressantare miljöer som kan vara viktiga för skyddsvärda vildbin och steklar.

17.6. Vinbergsmotet 6, Rejmes lastvagnar

Beskrivning

Detta är en stor nyanlagd damm från 2002. En utbredd undervattensvegetation finns redan. Dammen ligger fint i ett öppet gräsbevuxet område. Strax söder om dammen ligger ett dike som rinner ut i Torsholmsdammen. Här växer också ridåer med klibbal. Vattnet tillförs genom ett nygrävt öppet dike tätt bevuxet av kaveldun och stor igelknopp.

Dammen sedd från nordväst i juli 2005.

Anläggningsår: 2002

Yta: -

Vattendjup och amplitud: 0,6-1,6 m

Strandlutning: ca 1:5

Bottenmaterial: kokosväv och sprängsten längs stränderna

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: -

Tillrinning: via öppet dike

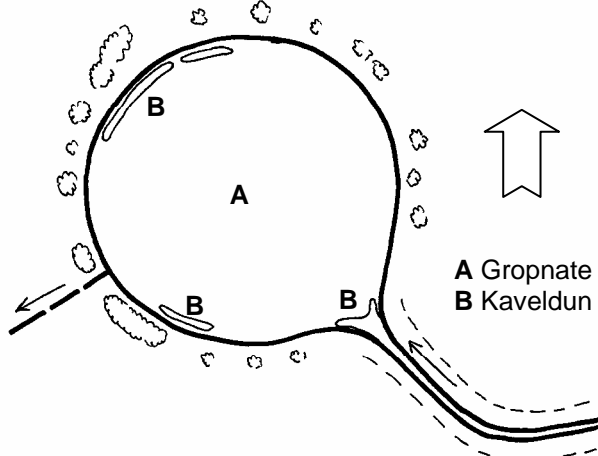
Solexponering: 100 %

Fisk: Ingen observerad

vatten: starkt grumligt, liten mängd trådalger

Tillförande dike sett från väster i juli 2005.

Åtgärder

Årlig röjning av aluppslaget.

Slätter

Insådd av torrängsflora lämplig runt dammen

Öppethållande av sydvända sandblottor

Sammanfattande bedömning

Dammen har redan en utbredd vegetation av gropnate och dammen bedöms ha *bra* förutsättningar (klass 2) för våtmarksarter trots att den är såpass nyanlagd.

Förslag till åtgärder

Runt hela dammen kommer uppslag av al. Rójningar av uppslaget kommer att behöva göras regelbundet. Slåtter av vegetationen bör också göras runt dammen där målet bör vara att skapa ett blomrikt område under hela säsongen. Torrängsflora kan med fördel sås in på lämpliga ställen runt dammen. Sydvända sluttningar med bar sand bör hållas öppna där det är möjligt.

I framtiden kommer dammen att göras större när behov av detta finns. En spännande tanke i samband med detta kan vara att aktivt försöka skapa blomrika torrängar och sluttningar eller branter med bar sand. Redan idag har området attraherat bin, steklar och fjärilar. Genom planerade åtgärder kan området bli en mycket gynnsam lokal för en intressant flora och insektsfauna.

Våtmarksvegetation

8 arter noterades vilket är mycket lågt antal. Våtmarksvegetation i form av gropnate är dock välutvecklad över hela botten. Flytbladsvegetation och övervattensvegetation är däremot sparsam. I diket växer rikligt med kaveldun samt en hel del stor igelknopp.

Undervattensvegetation: Välutvecklad vegetation av gropnate.

Flytbladsvegetation: Saknas.

Övervattensvegetation: En liten mängd av kaveldun runt delar av stränderna.

Ryggradslösa djur

Måttlig mängd och diversitet. Palpbaggar och buksimmare fångades i stor mängd. Tofsmyggor och dagsländor hittades i måttliga mängder. Trollsländor saknades dock i fångsterna. Däremot sågs mycket rikligt med flygande trollsländor och flicksländor i juli.

Amfibier

Inga observerade i dammen. En liten groda sågs dock i diket i juli.

Fisk

Ingen förekomst

Fåglar

Skogssnäppa, 1 rastande i juli.

Övrigt

Det nygrävda diket ligger i finkornig sandig mark. Dikets sidor består av öppna sandiga ytor. Den sydvända sluttningen ger en mycket lämplig miljö för gaddsteklar och gott om bohål sågs vid besöket i juli. På marken ovanför diket växte en del blommor av olika slag vilket är gynnsamt för t ex bin som bor i den sandiga sluttningen. Det är mycket möjligt att denna miljö även kan hysa ovanligare arter av bin och steklar. Sandmarksfjärilar som sågs var liten guldvingen *Lycaena phlaeas* och den mindre vanliga arten storfläckig pärlemorfjäril *Issoria lathonia*.

Den täta våtmarksvegetationen i diket gör att diket åstadkommer en bra rening av vattnet.

18. Torsholmsdammen

Beskrivning

Denna tämligen stora damm från 1996 omges av åkermarker. Närmast dammen ligger i norr gräs- och örtbevuxna sluttningar. För övrigt kantas dammen till största delen av en tät bård av klippal.

Torsholmsdammen sedd från norr i juli 2004.

Anläggningsår: 1996

Yta: -

Vattendjup och amplitud: 0,6-2,6 m

Strandlutning: ca 1:3

Bottenmaterial: -

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: 16 ha

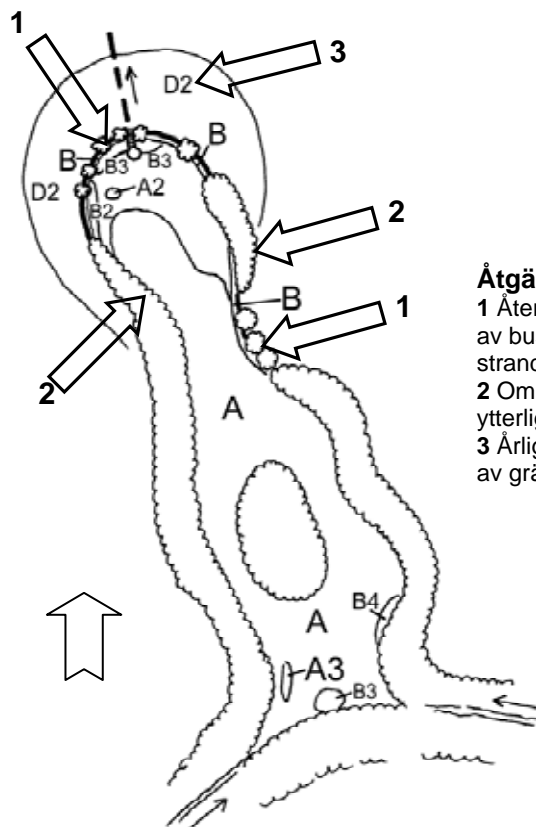
Tillrinning: Via dike

Solexponering: Ca 30 %

Fisk: Gädda

Vatten: Starkt grumligt vatten,
stor mängd trådlager.

- A Gäddnate
- A2 Vit näckros
- A3 Igelknopp
- B Svalting-ryltåg-veketåg
- B2 Havssäv
- B3 Kaveldun
- B4 Knappsäv
- D2 Gräs, örter (artrikare)

Åtgärder (se pilarna)

- 1 Återkommande röjning av buskar längs den öppna stranden.
- 2 Om möjligt röjning av ytterligare alar.
- 3 Årlig slåtter och bortförsl av gräs i område D2.

Sammanfattande bedömning

Lokalen har *mycket bra* förutsättningar (klass 1) för våtmarksarter. Trots detta verkar amfibiefaunan vara fattig vilket möjligen kan förklaras av förekomst av fisk och dåligt utvecklad våtmarksvegetation längs stränderna som ger bra skydd. Detta beror på den täta ridån av de skuggande klubbalar som kantar större delen av strandlinjen. Utvecklingen av vattenvegetation, främst i form av gäddnate, är värdefull både för dammens renande förmåga och för den biologiska mångfalden. Det öppna gräs- och örtbevuxna partierna som omger dammen är mycket värdefulla för insekter som bin, humlor, fjärilar och gräshoppor. Det är även viktigt för dammens invånare av exempelvis amfibier och trollsändor.

Förslag till åtgärder

Regelbunden röjning av alar åtminstone längs den norra delen av våtmarken som fortfarande är öppna är viktigt (se karta, pil 1). Ytterligare sträckor längs stränderna bör öppnas så att det finns möjlighet för en zonerad strandvegetation att utvecklas (se karta, pil 2). Slåtter av gräs och örter i sluttningarna i den norra delen av lokalen bör ske (se karta, pil 3) med målsättning att skapa blomrikt område under hela säsongen. Gräset kan med fördel läggas i en komposthög på lämpligt ställe intill dammen. På så sätt skapas värdefulla ägglägningsplatser för snok och gömställen för amfibier m.fl. djur. Även delar av riset kan läggas i en hög på lämpligt ställe för att skapa gömställen och övervintringsplatser för dammens djur.

Våtmarksvegetation

Totalt hittades 24 arter vilket är ett medelhögt antal. En stor del av kanterna kantas av en tät bård av klubbalar som skuggar ut strandvegetationen. Ytan på dammen täcks till stor del av gäddnate.

Undervattensvegetation: Mycket sparsam. Lite lånke *Callitriche sp* hittades.

Flytbladsvegetation: Större delen av dammen täcks av gäddnate.

Övervattensvegetation: I norra delen av dammen där stränderna röjs växer en smal men tämligen artrik bård av övervattensväxter med arter som svalting, havssäva, kaveldun och knappsäva. I övrigt är vegetationen längs stränderna mycket sparsam

Ryggradslösa djur

Extremt hög mängd och diversitet. I mycket stor mängd förekom vattengråsuggor, dagsländor, trollsändor, palpbaggar och nattsländor. Dvärgryggsimmare och snäckor fanns i stor mängd.

Amfibier

Vanlig padda, en spelande april 2004.

Mindre vattensalamander, en fångad i april 2004.

Fisk

Decimeterstora gäddor observerades i april 1999. 2004 sågs större fisk slå i ytan och nykläckta yngel fångades i håvdragen. Enligt en närboende ska de också finnas spigg i dammen. Den mycket individrika evertebratfaunan tyder inte på någon större påverkan av fisk. Det är därför troligt att gädda dominerar i dammen (vilken inte brukar påverka evertebratfaunan lika mycket som karpfisk) eller att det helt saknas karpfisk.

Fåglar

I denna damm har flest våtmarksfåglar observerats bland de fem undersökta lokalerna. I april 2004 sågs som mest 4 gräsänder, 2 par knipa, 1 par kricka, 1 rörhöna och 1 skogssnäppa. Både gräsand och knipa har tidigare konstaterats häcka i dammen. Häger ses regelbundet jaga vid dammen. 1999 sågs också sävsparv och rastande drillsnäppor i augusti. Backsvalor (rödlistade, NT) sågs både 1999 och 2004 jaga insekter över vattenytan.

Särskilt skyddsvärda arter

Den tidigare rödlistade dvärgryggsimmaren *Plea minutissima* hittades i stor mängd i lokalen.

Rapphöna som möjligen häckar i närheten av dammen sågs vid flera tillfällen 2004 är rödlistad (NT).

Övrigt

Rapphöna sågs med som mest 3 individer i närheten av dammen vid besöken i april 2004. Buskage och öppna örtrika ytor är viktiga för arten. En tämligen artrik flora av gräs och örter växer fortfarande i den norra sluttningen ner mot dammen. Här hittades bl a gulmåra, prästkrage, rödklint, backnejlika, skogsklöver, vitmåra och karingtand. Gräsen dominerades av rödven och rödsvingel. Om inte markerna slås och röjs kommer de med tiden växa igen och ängsblommorna försvinner.

19. Lilla Ljungby

Beskrivning

Denna lilla variationsrika damm som är anlagd 1999 ligger alldeles intill en å. Dammen omges nästan helt av klibbal. Väster om dammen ligger åkermarker. Våtmarksvegetationen är varierad med både undervattensväxter, flytbladsväxter och övervattensväxter.

Dammen sedd från det västra hörnet i juli 2005.

Anläggningsår: 1999

Yta: 700 m²

Vattendjup och amplitud: 0,4-1,25

Strandlutning: ca 1:4

Bottenmaterial: -

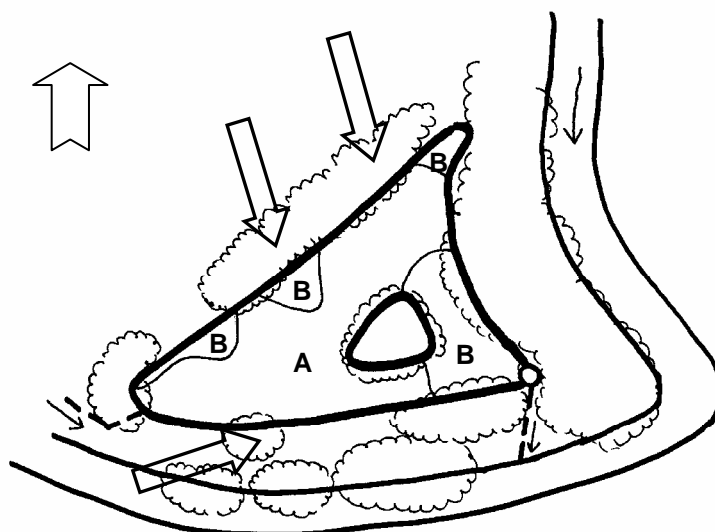
Hårdgjord yta i avrinningsområdet: 4,8 ha

Tillrinning: Via ledningar.

Solexponering: ca 30 % av stränderna är öppna

Fisk: Ingen förekomst

Vatten: tämligen grumligt, tämligen rikligt med trådalger

A Gäddnate-gropnate
B Kaveldun

Åtgärder (se pilar)

1 Återkommande röjning av alar

Sammanfattande bedömning

Dammen bedöms ha *mycket* bra förutsättningar för våtmarksarter (klass 1). Våtmarksvegetationen ser i det närmaste optimal ut med en blandning av undervattensväxter, flytbladsväxter och övervattensväxter. Beskuggningen av al är dock tämligen stor och kommer att bli större allt eftersom träden växer. Spår efter mink hittades vilket är negativt för häckning av våtmarksfåglar.

Förslag till åtgärder

En del av alarna som står närmast dammen bör röjas bort dels för att de beskuggar själva stranden och dels för att de tillför mycket näring genom löv som faller i dammen. Rövningar bör göras i söder samt även i norr eftersom alarna står så pass nära stranden.

Våtmarksvegetation

18 arter noterades vilket är ett medelhögt antal. Våtmarksvegetationen är varierad.

Undervattensvegetation: Tämligen välutvecklad och består av gropnate och en mindre mängd lånke *Callitriche sp.*

Flytbladsvvegetation: Välutvecklad med gäddnate.

Övervattensvegetation: Områden med välutvecklad övervattenvegetation i form av kaveldun och svalting finns.

Ryggradslösa djur

Hög mängd och diversitet. Trollsländor och vattentrampare fångades i mycket stor mängd. Snäckor och dagsländor fångades i tämligen stor mängd. Den tidigare rödlistade dvärgryggsimmaren påträffades.

Amfibier

Vanlig groda, ca 500 spelande

Vanlig padda, 3 spelande

Mindre vattensalamander, larver fångades i juli.

Fisk

Ingen förekomst

Fåglar

Skogssnäppa, 1 rastande ex i juli.

Särskilt skyddsvärda arter

Den tidigare rödlistade dvärgryggsimmaren *Plea minutissima* hittades 2005.

Övrigt

Längs sträckan mellan ån och dammen växer springkorn som inte är en särskilt allmän art. Rester av uppättna kräftor hittades mellan dammen och ån. Möjligen kan mink finnas längs ån.

20. Vinbergs kyrkby

Beskrivning

Denna damm är grävd 2004 genom att utvidga en gammal branddamm. Branddammen är den norra delen av dammen. Dammen omges av öppen gräsmark som delvis innehåller tämligen rikligt med blommande örter som gulmåra. Gräset vårbrodd förekommer också tämligen rikligt.

Dammen sedd från norr i april 2005.

Anläggningsår: 2004

Yta: 1568 m²

Vattendjup och amplitud: 1,3-1,9 m

Strandlutning: ca 1:4

Bottenmaterial: kokosväv längs stränderna

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: -

Tillrinning: Via ledningar.

Solexponering: Helt solexponerad

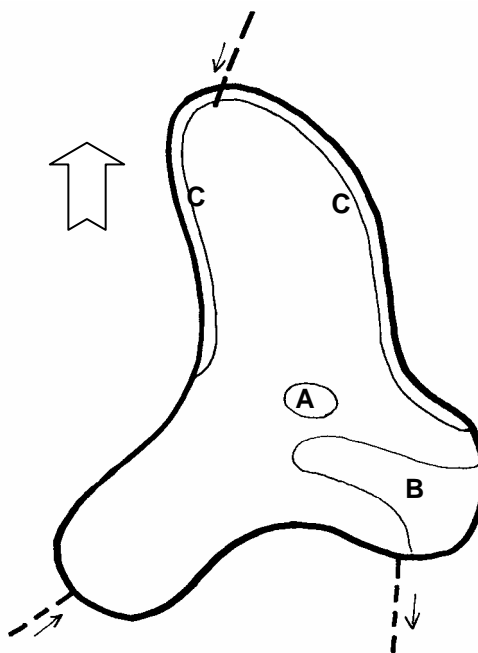
Fisk: Ingen fisk.

Vatten: Starkt grumligt och rikligt med trådalger i april och juli.

- A Gäddnate
- B Sjöfräken
- C Knapptåg-tuvtåtel

Åtgärder

Slåtter av omgivande gräsytor.
Eventuell insådd av fler ängsväxter.

Sammanfattande bedömning

Trots att dammen är nygrävd har dammen bedömts ha *bra* förutsättningar för våtmarksarter (klass 2). Orsaken till detta är troligen att delar av dammen är en betydligt äldre branddamm. Både mindre och större vattensalamander hittades i dammen. Den kraftiga blomningen av trådalger ser dock inte så trevlig ut. Troligen kommer dammen att stabilisera sig när en mer välutvecklad våtmarksvegetation har etablerat sig. Även omgivande marker med örtrika gräsytor och trädgångar ser gynnsamma ut för en rik fauna.

Förslag till åtgärder

De blomrika gräsytona runt dammen bör skötas genom slåtter. Slåttern bör förläggas sent så att många blommor hunnit blomma över. Man bör även slå i mosaiker eller spara områden som får stå kvar till senare på hösten. Inför vintern bör hela ytan slås. Vid varje tillfälle bör det slagna gräset samlas ihop och föras bort från ytan. För att öka artrikedomen kan ytterligare ängsväxter av lokal härkomst sås in som passar för torräng och friskäng.

Våtmarksvegetation

18 arter noterades vilket är ett medelhögt antal. För att vara så nyanlagd som dammen är finns det ovanligt rikligt med våtmarksväxter.

Undervattensvegetation: Sparsam och består av lånke *Callitriche sp.*

Flytbladsvegetation: Saknas

Övervattensvegetation: Det Längs delar av kanterna finns övervattensvegetation i form av knappsäv. Ute i dammen finns även ett parti med sjöfräken. I söder saknas våtmarksvegetation till stor del längs stränderna.

Ryggradslösa djur

Måttlig mängd och diversitet. Dagsländor och buksimmare förekom dock i mycket stor mängd. Även trollsländor förekom i tämligen stor mängd. I juli sågs tämligen gott om flygande trollsländor, särskilt allmän kustflickslända.

Amfibier

Mindre vattensalamander, 37 ex

Större vattensalamander, 1 ex

Fisk

Ingen observation

Fåglar

Knipa 1 vuxen i juli

21. Långås vid idrottsplatsen

Beskrivning

Detta är en långsmal våtmark som ligger intill en parkmiljö med klippta gräsmattor och större askar och ekar. Längs västra kanten står några buskage av bl.a. vide. Vattenytan är kraftigt igenvuxen av gäddnate och krypven som bildar gungfly. Detta indikerar att vatten med höga näringshalter tillförs dammen.

Dammen sedd från norra änden i juli 2005.

Anläggningsår: 1998

Yta: -

Vattendjup och amplitud: 0,5-1,6 m

Strandlutning: ca 1:2

Bottenmaterial: Kokosmattor

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: -

Tillrinning: Via ledningar

Solexponering: ca 80 %

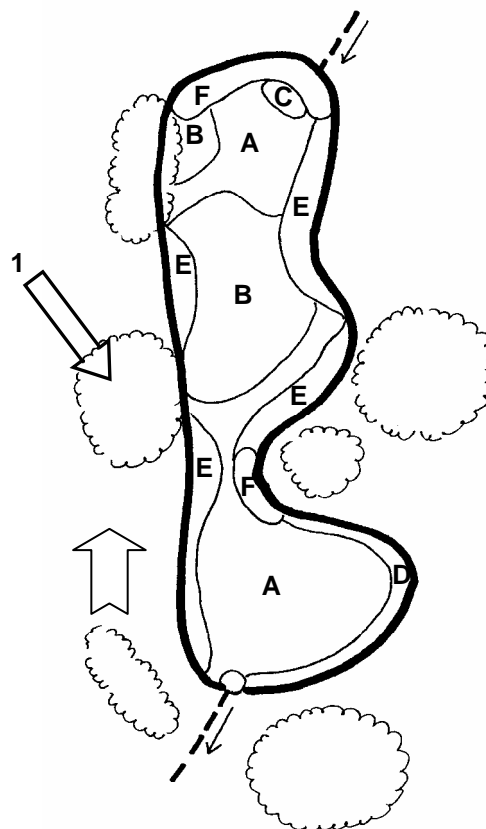
Fisk: Förekommer

Vatten: Måttligt grumligt, tämligen stor mängd trådalger.

- A Gäddnate
- B Krypven
- C Stor igelknopp
- D Blågrönt mannagräs
- E Vass
- F Kaveldun

Åtgärder

Slåtter av omgivande gräsytor och röjning av aluppslag
1 Gallring av en del av buskarna i väster kan behöva göras

Sammanfattande bedömning

Dammen har bedömts ha *bra* förutsättningar för våtmarksarter (klass 2). Vattenytan är dock kraftigt igenvuxen av gäddnate och krypven som bildar gungfly. Detta indikerar att vatten med höga näringshalter tillförs dammen. Med mer öppen vattenyta ökar dammens värde för våtmarksarter.

Förslag till åtgärder

Bitvis är det gott om klibbaluppslag på stranden som behöver årlig röjning. Gräsyterna runt dammen och i dammens sluttningar bör slås årligen. Om det finns blommande partier kan dessa med fördel lämnas och slås senare under året. Buskaget med Salix i mitten på dammen bör delvis röjas för att inte breda ut sig alltför mycket.

På grund av den kraftiga igenväxningen där krypven och kaveldun börjat växa ute i dammen behöver dammen rensas på vegetation. Näringshalter i tillförande vatten bör kontrolleras.

Våtmarksvegetation

17 arter noterades vilket är ett lågt antal.

Undervattensvegetation: Troligen i stort sett obefintlig på grund av den täta flytbladsvegetationen.

Flytbladsvegetation: Mycket tät, heltäckande och kraftig och består av gäddnate. En stor del av ytan är även övervuxen av krypven.

Övervattensvegetation: Kanterna domineras av en bård av övervattensväxterna bladvass och kaveldun. I söder domineras en del av stranden i stället av blågrönt mannagräs.

Ryggradslösa djur

Hög mängd och diversitet. Trollsländor och snäckor förekom i mycket stor mängd. Dagsländor och snäckor förekom i tämligen höga mängder.

Amfibier

Vanlig groda, 1 romklump i april, gott om nyomvandlade grodor i juli

Fisk

Ingen observation

Fåglar

Inga observationer

22. Långås vid infart (väg 746)

Beskrivning

Detta är en tvådelad damm som är nyanlagd från 2003 och där våtmarksvegetationen ännu inte etablerat sig. Dammen ligger intill en väg och strax utanför samhället Långås. För övrigt omges dammen av åkermark.

Dammen sedd från norr i juli 2005.

Anläggningsår: 2003

Yta: -

Vattendjup och amplitud: -

Strandlutning: ca 1:4

Bottenmaterial: Makadam och natursten längs kanterna och jord på botten.

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: -

Tillrinning: Via ledningar

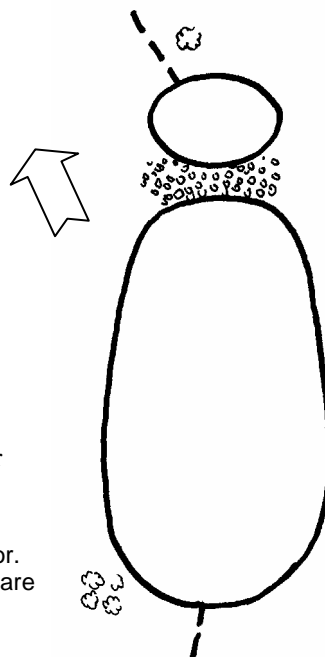
Solexponering: 100 %

Fisk: Ingen förekomst

Vatten: Måttligt grumligt i april och tämligen klart i juli, liten mängd trådalger

Åtgärder

Slätter av omgivande gräsytor.
Eventuellt insädda av ytterligare ängsväxter.

Sammanfattande bedömning

Dammen bedöms för närvarande endast ha *ganska* bra förutsättningar för våtmarksarter (klass 3). Efter hand som våtmarksvegetationen de kommande åren utvecklas kommer förutsättningarna för våtmarksarter öka betydligt.

Förslag till åtgärder

Dammen omges av tämligen blomsterrika sluttningar. Dessa bör slå sent på säsongen så att blommorna hinner blomma över. Eventuellt kan ängsväxter av lokal härkomst sås in för att öka artrikedomen.

Våtmarksvegetation

6 arter noterades vilket är ett mycket lågt antal. Våtmarksvegetationen har ännu inte hunnit etablera sig.

Ryggradslösa djur

Låg mängd och diversitet. Buksimmare förekom dock i mycket stor mängd samt tofsmygglarver i tämligen stor mängd.

Amfibier

Inga observerade

Fisk

Ingen observation

Fåglar

Gräsand, 1 ex i april

Skogssnäppa, 1 rastande i juli

Övrigt

Det växer tämligen rikligt med blommande örter runt dammen där johannesört dominerar.

23. Falkenbergers mosse

Beskrivning

Detta är ett stort område med blöt mark med björksumpskog som delvis svämmas över vid högvattenflöden. I området finns grävda diken som håller vatten en längre tid och en kanal med rinnande vatten genom området. Hela området är bevuxet av björk med stort inslag av klibbal. Trots att skogen troligen är tämligen ung har det redan utvecklats mycket död ved i form av torrakor, lågor och rotvältor. Rotvältorna skapar små vattensamlingar. På den döda veden växer gott om fnösketicka.

I området på lite torrare mark växer rikligt med vitsippor. Området är fågelrikt och arter som hördes var bland annat sjungande gråsiska, gransångare och den rödlistade mindre hackspetten. Sumpskogar med mycket död ved är en mycket lämplig miljö för arten. Någon mindre stig passerar området.

De centrala delarna av våtmarken i april 2005.

Anläggningsår: 1994

Yta: -

Vattendjup och amplitud: 0-0,3 m

Strandlutning: -

Bottenmaterial: Torv, löv

Hårdgjord yta i avrinningsområdet: 8 ha

Tillrinning: Via diken

Solexponering: 5 %

Vatten: Klart

Sammanfattande bedömning

Denna lokal skiljer sig kraftigt från övriga dammar. Området utgörs av en sumpskog med mindre vattensamlingar i bl.a. diken. Många vattensamlingar är tillfälliga och torkar ut under sommaren. Lokalen har bedömts ha *ganska* bra förutsättningar för våtmarksarter (klass 3). Området är relativt stort och utgör säkerligen en bra miljö för amfibier. Här finns dessutom andra värden genom lövsumpskogen där det förekommer gott om död ved med mycket tickor. Området hyser en rik fågelfauna och den rödlistade mindre hackspetten observerades. Lövsumpskogar är en mycket värdefull miljö för arten.

Förslag till åtgärder

Genom höjning av vattenytan kan större områden med permanenta vattenspeglar utvecklas vilket kan höja områdets värde för våtmarksarter. Lövskogen bör dock få stå kvar och sumpskogen bör få fortsätta att utvecklas till förmån för bl.a. den mindre hackspetten och vedlevande insekter.

Våtmarksvegetation

Botten på vattensamlingarna täcks till största delen av löv. Vid vattnet växer tämligen rikligt med mannagräs. På blöt mark växer även vecketåg och tuvtåtel.

Ryggradslösa djur

Låg mängd och diversitet. Stickmyggor finns i stor mängd. Övriga grupper som fångades var vattengråsuggor, dykare och nattsländor i låg mängd, palpbaggar i måttlig mängd samt enstaka bäcksländor.

Amfibier

Vanlig groda; ca 70 romklumpar hittades.

Fisk

Ingen fisk förekommer

Fåglar

Inga våtmarksfåglar observerades.

Särskilt skyddsvärda arter

Mindre hackspett (NT) hördes vid besöket i april.

Övrigt

Gott om död ved med tickor förekommer i området vilket är värdefullt för vedlevande insekter och för hålhäckande fåglar som den mindre hackspetten.

24. Gruebäcken

Beskrivning

Ett mycket vackert område med en bäck som rinner genom en tämligen grov klubbaskog med inslag av björk. I bäcken har ett mindre dämme satts upp 1999 med syfte att utnyttja delar av området som översvämningssmark vid högvattenflöden. Längre från bäcken växer ett tämligen tätt buskskikt av främst hägg, rönn och enstaka hagtorn. Bäckens slingrar naturligt fram med en bitvis grusig botten. Längs bäckens levéer går en välanvänd stig. Blötare sänkor finns lite längre från bäcken. Längs bäcken blommar mycket rikligt med vitsippor på våren. Senare på sommaren dominerar älggräs och tuvtåtel. Längre upp i sluttningarna växer den mindre vanliga växten skavfräken. Det förekommer någon grövre torraka, någon låga och något hålträd med bohål av större hackspett. Även den rödlistade mindre hackspetten hördes i området. Fågellivet är för övrigt rikt med bl a härmsångare, gärdsmyg och svarthätta.

Bäcken sedd från söder i april 2005.

Anläggningsår: Dämme är uppsatt 1999

Yta: -

Vattendjup och amplitud: -

Strandlutning: -

Bottenmaterial: Grus och mindre sten

Hårdjord yta i avrinningsområdet: -

Tillrinning: Via bäck

Solexponering: 0 %

Fisk: En storspigg sågs nedanför dämnet.

Vatten: Klart

Sammanfattande bedömning

Vid besöket i april fanns endast mycket små blöta områden längs bäckens östra sida. För våtmarkslevande arter finns därför inga större förutsättningar. Däremot är bäcken fin och här hittas bl.a. gott om dagsländor. Lövskogsmiljön intill bäcken är också mycket fin med inslag av äldre klubbalar och något hålträd. Här hördes också den mindre hackspetten i april och gott om andra fåglar.

Förslag till åtgärder

Återkommande röjningar av sly bör göras längs stigen som går vid bäcken för att sikten ska behållas.

Dämnet i det befintliga diket bör ses över. Det skulle kunna bytas ut till ett dämme med annan utformning. Vid normalflöde bör bäcken hålla sig i sin fåra så att man enkelt kan promenera i området som idag. Helst bör fisk och bottenfauna också kunna röra sig upp genom bäcken. Man skulle kunna lösa detta genom att sätta i ett specialgjort högre dämme. Under vattenlinjen har detta dämnet öppningar där normalvattenflödet passerar och där det är fri väg även vid lågvattenflöde så att fisk kan simma igenom. Vid högvattenflöde hinner vattnet inte att rinna igenom utan vattnet stiger till dämmets övre kant där det rinner över. Den övre kanten kan vara utformad som ett tillplattat V. Svackan runt bäcken fungerar då som översvänningsmark och flödesutjämnare.

Våtmarksvegetation

Vegetationen i bäckmiljöer kan inte jämföras med dammar. 6 arter hittades. Undervattensvegetationen består av näckmossa. Vid strandkanten växer kabbleka och sumpförgätmigej. På land längs bäckens kanter dominerar älggräs och tuvtåtel.

Ryggradslösa djur

Faunan i bäckmiljöer kan inte jämföras med dammar. Dagsländor förekom i stor mängd. Bäcklöpare sågs på vattenytan.

Amfibier

Grodyngel sågs i bäcken i juli.

Fisk

Storspigg sågs i bäcken nedanför dämnet.

Fåglar

Gräsand, 4 hanar och 1 hona sågs vid bäcken i april.

Skogssnäppa, 1 ex rastande i juli.

Särskilt skyddsvärda arter

Mindre hackspett (NT) hördes i området i april.

Övrigt

Skogen i området hyser en rik fågelfauna med bl.a. svarthätta, härmsångare, gärdsmyg, grönfink och mindre hackspett samt bohål av större hackspett. Lövskogen ser intressant ut med några äldre tämligen grova klubbalar samt någon högstubbe med bohål.

Referenser

- Johansson, O & Hedin, P. 1991. *Restaurering av ängs- och hagmarker*. Naturvårdsverket.
- Nolbrant, P. 1996. *Ryggradslösa djur och groddjur i några småvatten på Lilla Böslid och Stenastorp 1996*. Hushållningssällskapet i Halland.
- Nolbrant, P. 2002. *Källstorps våtmarker – inventering av amfibier och vattenlevande evertetrater*. Miljö- och hälsoskyddskontoret, Falkenbergs kommun. Rapport 2002:1.
- Nolbrant, P. 2003 a. *Dokumentation av flora- och faunautvecklingen i våtmarker i Skåne och Kalmar län*. Hushållningssällskapet i Halland och Jordbruksverket.
- Nolbrant, P. 2003b. *Flora- och faunautveckling efter biotopförbättrande åtgärder i småvatten på Lilla Böslid*. Hushållningssällskapet i Halland.
- Nolbrant, P. 2004. *Flora- och faunautveckling i Falkenbergs dagvattendammar*. Falkenbergs vatten & Renhållnings AB.

Bilaga 1. Påträffade våtmarksväxter

3= mycket vanlig och dominerar

2=enstaka men utspridd

1=enstaka exemplar

Parentes= obs. från 1999

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12.1	13.2	14.3	15.4	16.5	17.6	18	19	20	21	22		
	Skogsvägsdämlingen	Lerhålan	Knölsberget	Ljckebäcksdämlingen	Stenbrottet	Falkagård	Ominen	Tångdämlingen	Fajansåkan	Brandåkan	Brandåmn Trånge	Virbergsmoter Orspselvägen	Virbergsmoter Comtorbuliken	Virbergsmoter MacDonalds	Virbergsmoter Nya Björcentrum	Virbergsmoter Nya Anvådsborgs B	Virbergsmoter Mettö centraläge	Torsbymsdämlingen	Lilla Långby	Virbergs Kyrkö	Långas vid Idrottsplatsen	Långas vid Infart väg 746	Mossen	Gröteåck
Undervattensväxter																								
Kransalg <i>Nitella sp</i>																3								2
Näckmossa <i>Fontinalis antipyretica</i>																								
Mossa											2													
Löktåg <i>Juncus bulbosus</i>						1	1				2										1	1		
Axslinga <i>Myriophyllum spicatum</i>																								
Kiölänke <i>Callitriche hamulata</i>											2													
Länke <i>Callitriche sp</i>						3			1	2			3	1				1	2	1				
Gropnate <i>Potamogeton berchtoldii</i>	3			2			1				2		3	1				3		2				
Trubbnate <i>Potamogeton obtusifolius</i>														1										
Flytbladsväxter																								
Vattenpilört <i>Polygonum amphibium</i>	1			2																				
Gul näckros <i>Nuphar luteum</i>																								
Vit näckros <i>Nymphaea alba</i>										2									1					
Prydnadsnäckros <i>Nymphaea sp</i>		1																						
Gäddnate <i>Potamogeton natans</i>				1	1	1	1				2		3	2	2				3	2	2	3		
Igelknopp <i>Spartanium emersum</i>											1							1	1					
<i>Spartanium sp</i>																				1				
Liten andmat <i>Lemna minor</i>				1						2		2	2						1	1	2			
Korsandmat <i>Lemna trisulca</i>													2											
Övervattensväxter																								
Sjöfräken <i>Equisetum fluviatile</i>												3								2	2			
Svalting <i>Alisma plantago-aquatica</i>		1				2	1		1	2									2	2				
Gul svärdslija <i>Iris pseudacorus</i>		1		1					2				1	1										
Stor igelknopp <i>Spartanium erectum</i>	1			1						2	1										1			
Mannagräs <i>Glyceria fluitans</i>						2			2					2			1			2	2		3	
Blågrönt mannagräs <i>Glyceria declinata</i>																						1		
Vass <i>Phragmites australis</i>	3								3					1	1							3		
Havssäv <i>Bolboschoenus maritimus</i>																			2					
Säv <i>Schoenoplectus lacustris</i>						1																		
Kavedun <i>Typha latifolia</i>		1	2			3	3		2			1		3	2			2	1	3		3		
Smalkavedun <i>Typha angustifolia</i>		1					1		1					1										
Knappsäv <i>Eleocharis palustris</i>	2			3		2					2		2	1	2				1	2	1			
Flaskstarr <i>Carex rostrata</i>		2																						
Blåsstarr <i>Carex vesicaria</i>		1								2														
Vasstarr <i>Carex acuta</i>						1			1															
Brunstarr <i>Carex acutiformis</i>									1															
Kärrväxter																								
Kärrfräken <i>Equisetum palustre</i>	1																							
Fackelblomster <i>Lythrum salicaria</i>							1																	
Göckblomster <i>Lychnis flos-cuculi</i>				1																				
Kabbleka <i>Caltha palustris</i>														2	2									2
Revsörblomma <i>Ranunculus repens</i>	2		2						1											1				
Åltranunkel <i>Ranunculus flammula</i>						3				2										2				
Tiggarranunkel <i>Ranunculus sceleratus</i>																				1				
Strandgyllen <i>Barbarea stricta</i>																				(1)				
Sumpfräne <i>Rorippa palustris</i>																					1			
Fräne <i>Rorippa sp</i>																				1				
Älggräs <i>Filipendula ulmaria</i>		1																		1	1	2	3	
Kräkklöver <i>Potentilla palustris</i>						2																		
Rosendunört <i>Epilobium hirsutum</i>															1						1	1		
Amerikansk dunört <i>Epilobium adenocaulor</i>	2		1		1	1				2		2	2						2	2	2			
Mörk dunört <i>Epilobium obscurum</i>							2					1			2	1				1	1	2		
Vit dunört <i>Epilobium ciliatum</i>																					1	1		
Videört <i>Lysimachia vulgaris</i>		2	1		1			2		2											1			
Sumpförgätmigej <i>Myosotis laxa</i>						2															2	2	2	2
Äkta förgätmigej <i>Myosotis scorpioides</i>																				(1)				2
Vattenmåra <i>Galium palustre</i>				1					1	2											2			
Dyveronika <i>Veronica scutellata</i>						1				2														
Frossört <i>Scutellaria galericulata</i>		1							1												1			
Knölsyska <i>Stachys palustris</i>				1																		1		
Äkemynta <i>Mentha arvensis</i>	1																							
Strandklo <i>Lycopus europaeus</i>		1	2		1				1												2	2		
Besksöta <i>Solanum dulcamara</i>	1	2	1		2	1			1															
Stråtta <i>Angelica sylvestris</i>																					2	2		
Kärrsilja <i>Peucedanum palustre</i>										2														
Flädervänderot <i>Valeriana sambucifolia</i>																					2			
Flenört <i>Scrophularia nodosa</i>						1																		
Brunskära <i>Bidens tripartita</i>						1					1		2	1							1			
Trådtåg <i>Juncus filiformis</i>	1					1																		
Ryåttåg <i>Juncus articulatus</i>	3		1		2	2		1			1			2							2	2		
Vågtåg <i>Juncus bufonius</i>						2						1		2								2	2	
Veketåg <i>Juncus effesus</i>	2	2	2		2	2		2		2	2			3				2	2	2	1	2	1	2
Knapptåg <i>Juncus conglomeratus</i>	1	1	1			1						1	1							1	1	2	2	
Kärrgröe <i>Poa trivialis</i>	2	2	2					2		2			3	2							2			
Sengröe <i>Poa palustris</i>	1		1																					
Jättegöe <i>Glyceria maxima</i>		1																						
Tuvtätel <i>Deschampsia cespitosa</i>							1			1												2	2	2
Rörfälen <i>Phalaris arundinacea</i>		1																						

Bilaga 2. Bedömning av förutsättningar för våtmarksarter

Summan av positiva miljöfaktorer/indikatorarter tillsammans med värdet för mängd evertebrater har använts för bedömningen (se diagram 4 sid. 12). Värdet för evertebraterna fås från bilaga 3 (medelbedömning av evertebrater - markerad kolumn). Se även metodbeskrivning sidan 5.

	Skogsvägsdammen	Lerhålan	Knölaberget	Lyckebacksdammen	Stenbrottet	Falkagård	Ormen	Tångadammen	Fajanshålan	Branddamm Tröinge	Branddamm Orrspelsvägen	Vinbergsmotet Comfortbutiken	Vinbergsmotet MacDonalds	Vinbergsmotet Nya Bilcentrum	Vinbergsmotet Nya Arvidstorps Bil	Vinbergsmotet Nettos centrallager	Vinbergsmotet Rejmes Lastvagnar	Torshomsdammen	Lilla Ljungby	Vinbergs Kyrkby	Långås vid idrottsplatsen	Långås vid infart väg 746	Mossen
Lokal	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Solexponering > 50 % av stranden	1			1			1	1		1		1		1	1	1	1			1	1	1	
Långgrund strand < 1:3	1	1		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ålder > 4 år	1	1	1	1	1	1				1	1	1	1	1	1				1	1		1	1
Ej isolerad < 100 m												1	1	1	1								
Torkar ej ut, > 30 cm	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ej karpfisk	1				1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Artrik våtmarksvegetation > 20 arter		1		1		1			1		1							1					
Rik undervattensvegetation > 30 %	1										1		1	1	1								
Tofsmygglarver > 50 ind./håvdrag													1					1		1			
Mindre vattensalamander				1		1					1							1	1	1	1		
Större vattensalamander											1										1		
Grodlek > 200 romklumpar						1					1									1			
Trollsländor > 20 ind./håvdrag				1														1	1			1	
Summa	6	4	2	7	3	6	4	4	5	4	9	5	7	7	7	4	5	8	8	6	6	4	3
Värde för mängd av evertebrater	1,2	0,9	0,4	1,6	0,1	2,1	0,7	0,1	0,9	0,1	1,9	0,6	1,7	2,1	2,2	0,7	1,2	3,0	1,6	1,2	1,6	0,7	0,9

Bilaga 3. Bedömning av mängden evertebrater samt förekomst av amfibier och fåglar

Medelbedömning av evertebrater är medelvärdet av förekomsten av de olika grupperna av evertebrater (0 Saknas, 1 Mycket liten mängd, 2 Liten mängd, 3 Tämigen stor mängd, 4 Stor mängd, 5 Mycket stor mängd). Värdet har använts för att göra en bedömning av förutsättningarna för våtmarksarter (se bilaga 2 och diagram 4, sid. 12)

	Anläggningsår	Ålder vid inventeringen	Våtmarksväxter	Iglar	Vattengräsvaggor	Dagsländor	Trollsländor	Buksimare	Ryggsimare	Dvärgryggsimare	Vattenbi	Vattentrampare	Dykare	Palpbaggar	Nattsländor	Tofsmyggor	Stickmyggor	Snäckor	Musslor	Medelbedömning av evertebrater	Vanlig groda (antal romklumpar)	Vanlig padda (antal individer)	Mindre vattensalamander (ant. ind.)	Större vattensalamander (ant. ind.)	Karpfisk (förekomst)	Gräsand (antal häckningar)	Rörhöna (antal häckningar)	Knipa (antal häckningar)	Fiskmåsar (antal häckningar)	Mink																
1	Skogsvägsdammen	1993	11	18	1	2	2	3	2				1	4				4	1,2																											
2	Lerhålan	före 1960	30	22	1	3	3	1	1				1	1	1			2	1	0,9		1																								
3	Knölaberget	före 1960			1	1	1	4												0,4		1								5																
4	Lyckebacksdammen	1995	9	22	2	5	4	5	1	1			1	2	2	1		2	1,6	150		12		1	1	1			1																	
5	Stenbrottet	före 1960			1															0,1																										
6	Falkagård	1994	11	26	1	4	5	1	3				4	1	4	1	2	3	5	2,1	400		3																							
7	Ormen	2003	2	14			1	2		2			2					4	0,7	15					1																					
8	Tångadammen	2004	1	0				1												0,1																										
9	Fajanshålan	före 1960	30	24		2	2	1	1				1		3			2	3	0,9	10	15	17		1	1																				
10	Branddamm Tröinge	före 1960		0																0,1																										
11	Branddamm Orrspelsvägen	före 1960	30	23	4	3	5	4	1	4			3					5	1,9	300		3	1									1														
12.1	Vinbergsmotet Comfortbutiken	2001	4	7			4	2	1							2		3	0,6																											
13.2	Vinbergsmotet MacDonalds	1995	10	11	3	4	5	4	1				1				5	3	1,7		5				1	1	1																			
14.3	Vinbergsmotet Nya Bilcentrum	1999	6	16	3	2	4	3	3,5	3	4		2	2	2	1	3	1	2,1		1						2																			
15.4	Vinbergsmotet Nya Arvidstorps Bil	1999	6	12	3,5	2	3,5	3,5	2	3	4		2	2	2	3	4	4	2,2	90	1				1	2																				
16.5	Vinbergsmotet Nettos centrallager	2004	1	3			2	4	1				2				1	1	0,7										2																	
17.6	Vinbergsmotet Rejmes Lastvagnar	2002	3	8	1		3	4					1,5	5	1,5	3			1,2																											
18	Torshomsdammen	1996	8	24	3	5	5	4,5	2	2	4	1	3	2	5	5	2	4	3,0		1	1			1		1																			
19	Lilla Ljungby	1999	6	18	1	2	3	5	2	1		5	2	1	1			3	1,6	500	3	4											1													
20	Vinbergs Kyrkby	2004	1	18		5	2,5	5	2	1	1		1				1	1	1,2			37	1			1																				
21	Långås vid idrottsplatsen	1998	7	17	1	3	3	5	1	1			1	1	2	1		5	1,6	1					1																					
22	Långås vid infart väg 746	2003	2	6		1	1	5					1			3			0,7																											
23	Mossen	x	x	x	2							2	3	2			5		0,9	70																										
24	Gruebäck	x		6		4													0,3																											
Antal dammar med förekomst					12	14	20	12	18	12	6	2	2	18	11	12	13	2	16	6	10	7	7	2	5	7	4	2	3	2																
Andel dammar med förekomst (%)					50	58	83	50	75	50	25	8	8,3	75	46	50	54	8,3	67	25	42	29	29	8,3	21	29	17	8	13	8																
																				Summor		1541	23	77	2	x	7	6	2	8	x															